

ARTSDATABANKEN

Årsrapport
2016–2017

Rødsjert *Phoenicurus phoenicurus*
Foto: Wouter Koch (CC BY 4.0)

Årsrapport 2016–2017

Innhold

I. Styrets beretning	3
II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	5
III. Årets aktiviteter og resultater (2016)	7
IV. Styring og kontroll i virksomheten	14
V. Vurdering av framtidsutsikter	15
VI. Regnskap for 2016	17

Vedlegg

Vedlegg 1 Årsrapport for Artsprosjektet	18
Vedlegg 2 Årsplan og budsjett for 2017	24
Vedlegg 3 Resultatmål styringsparametere for 2017	34
Vedlegg 4 Budsjett 2017	37
Vedlegg 5 Regnskap 2016	40

I. Styrets beretning

I 2016 har styret lagt Stortingets overordnede mål for Artsdatabanken til grunn for sitt arbeid:

«Artsdatabanken skal gi offentlig forvaltning, organisasjoner og andre brukere oppdatert og lett tilgjengelig informasjon om biologisk mangfold. Artsdatabanken skal også være en pådriver i utviklingen av infrastruktur for innsamling og formidling av data om det biologiske mangfoldet i Norge».

Artsdatabankens mandat og strategiske plan for perioden 2013–2017 er sentrale styringsdokumenter som blir lagt til grunn for målstyringen av arbeidet. Styret har videre vedtatt resultatmål og styringsparametere for Artsdatabanken, som skal legges til grunn for styring av virksomheten fra og med 2017. Dette i tråd med Kunnskapsdepartementets (KD) forventninger uttrykt i dialogmøte 08.04.16.

Arbeidsoppgaver og ressursbruk i 2016 har vært godt forankret i styrets vedtak knyttet til plan og budsjett, og måloppnåelsen har vært kontinuerlig rapportert til styret gjennom året. Styret er meget tilfreds med gode saksforberedelser, god økonomistyring, oppfølging av styrets vedtak og resultatoppnåelsen i 2016.

Artsdatabankens økonomi er tilfredsstillende sett i lys av oppgaveporteføljen pr. 2016. Det ser ut til at oppdragene fra Klima- og miljødepartementet (KLD) vil øke i omfang i årene som kommer. I statsbudsjett for 2017 ligger det inne økninger både knyttet til Artsprosjektet og Økologisk grunnkart for Norge. I tråd med signaler fra KD, jf. dialogmøte 08.04.16, har Artsdatabanken utviklet en modell for å fastsette «overhead» for ekstern finansiering. Dette for å sikre at finansiering av konkrete prosjekter fra andre enn KD bidrar til å dekke Artsdatabankens generelle driftskostnader.

Av flere viktige milepæler og leveranser i 2016 vil styret spesielt trekke frem følgende:

- Etablering, drift og utvikling av rapporteringssystemet Artsobservasjoner på egen IT-plattform (etter avsluttet utviklingsprosjekt i samarbeid med den svenske ArtDatabanken).
- Utvikling av metodikk, retningslinjer og IT-verktøy for økologiske risikovurderinger av fremmede arter.
- Kurs og veiledningsmaterieell for kartlegging av naturtyper iht. «Natur i Norge», og utvikling av infrastruktur for å lagre og vise data om naturtyper.
- Utredningen «Kunnskapsstatus for arts mangfoldet i Norge 2015».

Dette er produkter og tjenester har stor betydning for Artsdatabankens brukere, og som er gode eksempler på samarbeidet mellom Artsdatabanken og kunnskapsprodusentene. Et godt samarbeid med kunnskapsprodusenter og brukere er grunnlaget for Artsdatabankens arbeid og de resultatene som er oppnådd.

En meget viktig oppgave for styret i 2016 var å rekruttere direktør for Artsdatabanken. I forkant av utlysning av stillingen vedtok styret å gå bort fra åremål og lyse ut stillingen som en fast stilling. Det var 14 søkere til stillingen, og det ble gjennomført 1. og 2. gangs intervju med to av søkerne. Rekrutteringsbyrå ble benyttet i arbeidet. Styret er fornøyd med at Ivar Myklebust etter 12 år som direktør (to åremål) takket ja til tilbudet om å fortsette i fast stilling.

I 2016 ble det lagt frem to stortingsmeldinger som har betydning for Artsdatabankens arbeid:

- Meld.St.14 (2015-2016) Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold
- Meld. St. 27 (2015-2016) Digital agenda for Norge – IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet

Styret er meget tilfreds med at Stortingets behandling av «Natur for livet» peker på at Artsdatabankens produkter og tjenester er et viktig grunnlag for en kunnskapsbasert forvaltning av naturmangfoldet. Artsdatabanken er en utpreget digital virksomhet. «Digital agenda for Norge» omhandler Regjeringens prioriteringer knyttet til bl.a. brukermedvirkning, åpne data, samordning av digitalisering i offentlig sektor og IKT-sikkerhet. Disse prioriteringene vil bli vektlagt i Artsdatabankens arbeid fremover.

De viktigste prioriteringene for Artsdatabanken i 2017 er:

- Økologiske risikovurderinger av fremmede arter.
- Starte arbeidet med en revidert Rødliste for naturtyper.
- Mobilisere og distribuere stedfestede data om arter og naturtyper med høy kvalitet, herunder bidra i utviklingen av Økologisk grunnkart for Norge, lansere versjon 2.0 av Artskart, og drive og videreutvikle rapporteringstjenesten Artsobservasjoner.
- Legge type- og klassifiseringssystemet Natur i Norge til rette for bruk i all offentlig kartlegging av natur
- Administrere og videreutvikle Artsprosjektet

Styret mener det er svært gode muligheter for å videreutvikle Artsdatabankens samfunnsoppdrag. Det er viktig å organisere virksomheten videre slik at rollen som uavhengig og selvstendig kunnskapsformidler legges til grunn, og at den økende porteføljen blir fulgt opp med tilstrekkelige ressurser innen administrasjon og IKT-drift/sikkerhet.

Styret ser frem til god dialog med KD og andre relevante myndigheter om fremtidig organisering av og innhold i Artsdatabankens samfunnsoppdrag.

15.02.17

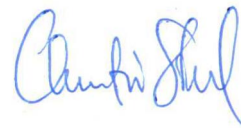
Bror Yngve Rahm
Styreleder

Astrid Brekke Skrindo
Styremedlem

Gro I. van der Meeren
Styremedlem

Christian Steel
Styremedlem

Vigdis Vandvik
Styremedlem

Yngve Svarte
Styremedlem

Toril Loennechen Moen
Styremedlem

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Artsdatabanken er en nasjonal kunnskapsbank for naturmangfold som har som hovedoppgave å formidle oppdatert og lett tilgjengelig informasjon om arter og naturtyper. Gjennom innhenting, systematisering og formidling av kunnskap, bygger Artsdatabanken broer mellom vitenskap og samfunn.

Artsdatabanken er underlagt Kunnskapsdepartementet (KD). KD har det overordnede ansvar for Artsdatabankens mandat, oppnevning av styre og tildeling av årlig budsjett. Artsdatabanken er organisert som en egen enhet ved NTNU iht. § 1-4.4 i lov (nasjonalt fellesforetak) av 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler.

Artsdatabanken utfører også oppgaver på vegne av Klima- og Miljødepartementet (KLD). Artsdatabanken administrerer Artsprosjektet på vegne av KLD og har også oppgaver knyttet til etablering av infrastruktur for å lagre og formidle data om naturtyper som ledd i KLDs arbeid med «Kunnskapsløft for naturen».

Rolle

Artsdatabanken er uavhengig i forhold til de myndigheter som tar beslutninger om bruk og vern av norsk natur, og er nøytral i forhold til beslutninger om forvaltning av naturen. Artsdatabankens formidling skal være objektiv og bidra til å underbygge vår uavhengige posisjon.

Artsdatabanken samler inn og strukturerer kunnskap fra en rekke kunnskapsprodusenter og dataeiere. Samarbeid og samhandling med disse er helt avgjørende for at Artsdatabanken skal kunne løse sin samfunnsoppgave. Gjennom dette skal Artsdatabanken tilrettelegge etterspurte data og kunnskap for ulike brukergrupper.

Artsdatabanken skal gjøre kunnskap og data lett tilgjengelig for våre brukere. Dialog med brukerne av våre produkter og tjenester skal prioriteres, og det skal skapes tillit til at kunnskapen har god kvalitet og tilfredsstillende brukernes behov.

Artsdatabanken skal bidra til å synliggjøre mangler i kunnskapen om naturmangfoldet i Norge og være en pådriver for at det blir satt fokus på behov for produksjon av ny og relevant kunnskap. Artsdatabanken skal etablere dialog mellom relevante aktører, bygge broer og skape konsensus om forståelsen av kunnskapsgrunnlaget.

Artsdatabanken har ikke forsknings- eller forvaltningsoppgaver. Artsdatabanken skal ikke selv foreta kartlegging i felt eller samle inn biologisk materiale, og heller ikke foreslå eller gjennomføre tiltak knyttet til bruk og vern av biologisk mangfold.

Strategi

Strategisk plan for perioden 2013–17 bygger på Artsdatabankens visjon og verdier:

Visjon: *En felles kilde til kunnskap om naturmangfold*

Verdier: *Involverende, Nyskapende, Troverdige*

Planen er videre bygd opp omkring 6 målområder med følgende hovedmål:

1. Artsdatabanken skal være sentral i formidlingen av tilstand og utvikling i naturmangfoldet.
2. Artsdatabanken skal være drivende i utviklingen av nødvendig infrastruktur for innsamling, bearbeiding og formidling av data om naturmangfoldet i Norge.
3. Artsdatabanken skal bidra til å fremskaffe ny kunnskap om naturmangfoldet i Norge.
4. Artsdatabanken skal være en nyskapende, synlig og respektert formidler av kunnskap om naturmangfold.
5. Artsdatabanken skal ha et internasjonalt engasjement der samhandling med andre aktører skaper synergi og merverdi.
6. Artsdatabanken skal være en dynamisk organisasjon med fokus på trivsel, produktivitet og samhandling.

Styret

Artsdatabanken ledes av et styre på 7 medlemmer.

Bror Yngve Rahm, Norsk industri (styreleder)

vara: Iulie Aslaksen, Statistisk sentralbyrå

Vigdis Vandvik, Universitetet i Bergen

vara: Fridtjof Mehlum, UiO - Naturhistorisk museum

Gro I. van der Meeren, Havforskningsinstituttet

vara: Kjell Nedreaas, Havforskningsinstituttet

Astrid Brekke Skringo, Vegdirektoratet

vara: Jan Henning L'Abée-Lund, NVE

Christian Steel, SABIMA

vara: Anne Breistein, SABIMA

Yngve Svarte, Miljødirektoratet

vara: Gunn Paulsen, Miljødirektoratet

Toril Loennechen Moen, ansattes representant

vara: Arild Lindgaard

Styret er oppnevnt for perioden 2014-2017. Styret har det overordnede ansvaret for virksomheten. Styret skal vedta årlige virksomhetsplaner og budsjetter og godkjenne årsrapporter inkl. regnskap. Styret har også ansvar for at årsrapport for foregående år og budsjettforslag for kommende år oversendes KD.

Personale

Artsdatabankens bemanning utgjorde pr. 31.12.16 21, 5 årsverk. Disse utgjøres av 21 faste stillinger og ett midlertidig engasjement.

NTNU Vitenskapsmuseet har i tillegg dedikert en øk-ad stilling til Artsdatabanken. Stillingen er finansiert av den overhead Artsdatabanken betaler til NTNU for administrative tjenester.

6 innleide IKT-konsulenter arbeidet i 2016 i vårt arbeidsmiljø, og utførte ca. 2,7 årsverk.

Økonomi

Artsdatabankens virksomhet er i all hovedsak finansiert via statsbudsjettet. Artsdatabankens budsjett i 2016 var kr 70 567 500.

Følgende tildelinger fremgikk av departementenes budsjettproposisjoner:

Kunnskapsdepartementet:

Kap. 280 Felleseiningar, post 51 Drift av nasjonale fellesoppgåver Kr 27 044 000

Klima – og miljødepartementet:

Kap. 1410 Miljøvernforskning og - overvåking, post 54 Artsprosjektet Kr 29 971 000

Av dette var kr 24 971 000 knyttet til Artsprosjektet og kr 5 000 000 til øvrige oppgaver.

Utover disse bevilgningene mottok Artsdatabanken i 2016 midler fra Norges vassdrags- og energidirektorat (kr 400 000) og Miljødirektoratet (kr 13 369 000). Bevilgningen fra Miljødirektoratet er knyttet til Kunnskapsløft for naturen (kr 8 167 882), Artsobservasjoner (kr 2 300 000) og tilskudd til SABIMA (kr1 500 000).

Artsdatabanken er partner i det nasjonale infrastrukturprogrammet Norsk marint datasenter (NMDC) som er finansiert av Norges forskningsråd og ledet av Havforskningsinstituttet. Artsdatabanken mottok i 2016 kr 130 000 i partnerbidrag.

Den eneste aktiviteten i Artsdatabanken som ikke er finansiert via statsbudsjettet er deltagelsen i EU-prosjektet EUBON (European Biodiversity Observation Network). I perioden 2013 – 2017 mottar Artsdatabanken 113 084 Euro fra EU, via det naturhistoriske museet i Berlin som leder konsortiet.

III. Årets aktiviteter og resultater (2016)

Målområde 1: Tilstand og utvikling i norsk natur

Hovedmål: Artsdatabanken skal være sentral i formidlingen av tilstand og utvikling i naturmangfoldet

Fremmede arter

Artsdatabankens arbeid med økologisk risikovurdering av fremmede arter har stor interesse hos våre sentrale brukere. Resultatet av dette arbeidet er et viktig kunnskapsgrunnlag for naturmangfoldlovens bestemmelser om fremmede arter.

Siden fremmede arter ble risikovurdert for første gang i 2007, og senere i 2012, har metoden blitt justert på noen punkter. Metoden var ute på høring til våre brukere våren 2016, og etter innspill fra relevante myndigheter, andre brukere og fageksperter foreligger nå Retningslinjer for økologisk risikovurdering av fremmede arter. Parallelt med metodejustering har Artsdatabanken tilrettelagt en teknisk gunstig databaseløsning som vil handtere all informasjon om artene som blir vurdert og beregning av risikokategori utfra tilgjengelig dokumentasjon.

Høsten 2016 ble 12 ekspertgrupper etablert med til sammen 56 fageksperter. Alle ekspertene har fått opplæring i både kriteriesett og databaseverktøy som skal brukes i vurderingsarbeidet.

Vi har presentert vår protokoll for risikovurdering for svenske myndigheter (Naturvårdsverket og Havs- og Vattenmyndigheten) i et møte i Gøteborg i april, og i et møte med svenske representanter, Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet i november. Dette ser ut til å resultere i at Sverige skal benytte vår protokoll og database for å gjennomføre økologiske risikovurderinger av fremmede arter i Sverige i 2017.

Norsk rødliste for arter

Rødlista er etablert som et viktig faglig grunnlag for en kunnskapsbasert forvaltning, og har høy aksept i ulike fagmiljøer og hos allmennheten. Tredje utgave av Norsk rødliste for arter ble lansert 18. november 2015.

Det har vært betydelig formidlingsvirksomhet knyttet til Rødlista i 2016, både i form av foredrag og nyhetssaker. Det har vært størst fokus på vurderingene av rype og ulv. Artsdatabanken har også bidratt med innspill om Rødlista i forbindelse med "Skogmeldingen" (Meld. St. 6 (2016-2017)).

Artsdatabanken ble våren 2016 invitert til KLD av politisk ledelse for å utdype problemstillinger knyttet til rovdyr og endringer i det biologiske mangfoldet som følge av redusert eller opphørt beite og slått.

Målområde 2: Infrastruktur for dataflyt og formidling

Hovedmål: Artsdatabanken skal være drivende i utviklingen av nødvendig infrastruktur for innsamling, bearbeiding og formidling av data om naturmangfoldet i Norge

Overordnet om datamobilisering

Artsdatabanken har jobbet internt med overordnede tiltak for å sette tydelig fokus på et samordnet arbeid for datamobilisering. Dette har resultert i bredere og målretta deltakelse på flere av møtene med institusjoner som leverer data til Artsdatabanken, enten gjennom Artsprosjektet, stedfestede data og Arter på nett.

Artsdatabanken har i samarbeid med GBIF Norge besøkt Tromsø (UiT, HI, Akvaplan-NIVA, NP), Ås (NIBIO), Steinkjer (Universitetet Nord), Bergen (UiB, HI, NNI) og Oslo (Mattilsynet, UiO, NIVA). Målet var å informere og hjelpe institusjonene med å publisere sine data til Artsdatabanken og GBIF.

Forskningsinfrastruktur og LifeWatch Norway

Artsdatabanken har deltatt med innspill til grunnlaget for Forskningsrådets arbeid med kartlegging av forskningsinfrastruktur. I denne dokumentasjonen har Artsdatabankens infrastruktur en tydelig plass. Vi har også deltatt på konferanser og workshops i Forskningsrådet med å bidra til å utforme en strategi og tiltaksplan for forskningsinfrastruktur. Dette arbeidet har munnet ut i råd til Kunnskapsdepartementet fra Forskningsrådet.

LifeWatch Norge er et konsortium som ble dannet i 2016 for å søke finansiering fra Forskningsrådet til å bygge en forskningsinfrastruktur innen biodiversitet. NINA har ledet arbeidet, Artsdatabanken, GBIF-Norge/NHM-UIO, NTNU og NIBIO har deltatt i arbeidet med søknaden. Artsdatabanken er tiltenkt sentrale roller hvis prosjektet får finansiering, oppstarten er planlagt 2018.

Åpne data og distribusjon

Artsdatabankens datapolitikk er å gjøre tilgjengelig og aktivt distribuere lisensierte data til brukere i samfunnet gjennom ulike kanaler. Vi har bidratt i arbeidet med ny nasjonal geodatastrategi, som en del av Digital agenda for Norge. I dette arbeidet har vi fremholdt prinsippet om åpen datadeling gjennom standardiserte løsninger. Som en oppfølging av geodatastrategien har vi i samråd med Miljødirektoratet også hatt et tett samarbeid med Statens kartverk om å SOSI-standardisere sentrale datasett (Rødlisterarter og Svartelisterarter) for distribusjon og tilgjengelighet i Geonorge.no.

Også i 2016 deltok vi på DIFIs årlige hackathon, hack4no, hvor datatilbydere, utviklere og designere inviteres til å utvikle nye konsepter med åpne data fra det offentlige i løpet av to dager. Artsdatabanken dekke reise og opphold for laget «Farlig godt», som vant en pris med sitt konsept om matoppskrifter til fremmede arter («spis problemet!»). Artsdatabanken vant prisen som **årets datatilbyder**, med en god, forankret åpen datapolitikk og aktiv deltakelse på arrangementet som begrunnelse.

Artsdatabanken deltok som kunde i NTNUs masterkurs for IKT-studenter «Customer driven project». Oppdraget var å sy sammen flere av våre datatyper og infrastrukturer til en øyestikker-app. Laget jobbet og kommuniserte effektivt, og leverte starten på en app som har potensialet til å kunne videreutvikles av Artsdatabanken.

Norsk marint datasenter (NMDC)

Artsdatabanken har deltatt i forskningsrådsprosjektet NMDC som ledes av Havforskningsinstituttet. NMDC arbeider for å gjøre marine datasett tilgjengelig for forskning og forvaltning.

Artsdatabanken har i 2016 arbeidet med metadata og datatilgang til NMDCs infrastruktur og tjenester, og har levert 17 marine datasett med til sammen 2,9 mill. poster. Disse følger den internasjonale Darwin Core standarden.

Ny kartinfrastruktur for NiN-data

Økologisk grunnkart

Energi- og miljøkomiteen og Stortinget behandlet våren 2016 Stortingsmelding 14 (2015-2016) Natur i Livet. Meldinga følger opp, og utdyper representantforslaget fra Lundteigen/Arnstad (Dokument 8:89 S (2013–2014) mht. Artsdatabankens rolle i arbeidet med kartfestet naturmangfolddata. Stortingsmeldinga utdyper innhold og ambisjoner i et økologiske grunnkart (ØG) for Norge. I brev til Miljødirektoratet (1.12.2016) konkretiserte Klima- og Miljødepartementet en arbeidsdeling mellom Miljødirektoratet og Artsdatabanken i arbeidet med realisering av ØG. Kort oppsummert skal ØG bestå av: Arter, landskapstyper, naturtyper og miljøvariabler. Artsdatabanken skal samordne dataflyt, etablere innsynsløsninger og karttjenester. Arbeidet skal koordineres av en tverrsektoriell direktoratsgruppe, ledet av Miljødirektoratet.

Standardisering

Artsdatabanken har i 2016 jobbet med SOSI-standard for NiN-data. Arbeidet er en åpen prosess, hvor alle potensielle dataeiere/brukere kan delta. Et forslag til en ny fagområdestandard er nå klar for høring, og er et viktig fundament for det videre arbeidet med NiN-dataflyt, og dermed også realisering av ØG.

Egen infrastruktur

Landskapstyper, naturtyper og miljøvariabler i det økologiske grunnkartet skal være i henhold til NiN. Artsdatabanken startet spesifisering og utvikling av infrastruktur for NiN-kartdata i 2015. Arbeidet ble i stor grad gjennomført med tjenestekjøp. Utviklingsprosjektet ble avsluttet våren 2016. Ferdigstilling av teknisk infrastruktur/ lansering ble utsatt som en konsekvens av liten tilgang på NiN-data. Systemet er ferdig utviklet, men vil kreve en del utvikling/tilpasning når vi mottar data. Dette gjelder særlig for den delen av systemet som håndterer data-inn. I tillegg bør det før lansering jobbes med avledete karttema i innsynsløsningen, og karttjenester (data-ut). Dette må skje i nært samarbeid med dataeiere og brukere. NiN-kartdata sammen med artsdata/Artskart vil bli det økologiske grunnkartet. Videreutvikling, prioriteringer og lansering, vil foregå i nært samarbeid med Miljødirektoratet og direktoratsgruppa.

Samhandling med dataeiere

Artsdatabanken har i 2016 hatt løpende dialog med Miljødirektoratet om utveksling av NiN-data. Vi har også hatt et samarbeid med Norges Geologiske Undersøkelser, og de har bidratt med to miljøvariabeldatasett etter NiN, Kalk i berggrunn og ultramafisk berggrunn (Olivin). Vi har i tillegg samhandlet med Landbruksdirektoratet om en framtidig utveksling av NiN-data fra de kommende NiN-baserte miljøregisteringene i skog (MiS 2). Videre samhandling med dataeiere vil bli en viktig og omfattende oppgave i årene som kommer for å realisere mest mulig data i ØG.

Artskart og mobilisering av data

Karttjenesten Artskart er en meget viktig kilde til stedfestet informasjon om forekomst av arter, og har mange brukere i bl.a. forvaltning, forskning og organisasjoner. Ved årsskiftet 2016/2017 var det registrert 23,9 mill. artsfunn av 34 450 arter fra 35 institusjoner.

Fra og med august 2016 har Artsdatabanken arbeidet videre med versjon 2.0 av Artskart. Artskart 2 skal erstatte den 10 år gamle Artskart 1, og vil få et moderne og effektiv brukergrensesnitt med flere alternativer enn den gamle versjonen. Artskart 2 vil også fungere på mobil. Artskart 2 lanseres første halvår av 2017.

Vi har lagt til rett for at Miljødirektoratet skal få tilgang til data om sensitive arter gjennom en passordsikret tjeneste. Miljødirektoratet lager en tjeneste for å gi relevante brukere (kommuner, skognæringen, utbyggere m.fl.) tilgang til denne informasjonen. Det er også etablert et samarbeid med Statens kartverk for å forberede arbeidet med å sette opp en SOSI-tjeneste for stedfestet artsinformasjon. Dette vil være et alternativ for f.eks. kommuner som ønsker å vise datasettet om rødlistearter i sine egne kartløsninger.

For å øke mengde og kvaliteten på data som kommer inn til Artskart lyste vi ut tilskudd til mobilisering av gamle datasett. Rammen for utlysningen var 1 mill. Det kom inn 18 søknader med et totalt søknadsbeløp på litt over 2 mill. Tolv prosjekt ble innvilget støtte. Det er forventet at det publiseres ca. 100 000 poster som følge av tilskuddene.

Artsobservasjoner

Rapporteringsverktøyet Artsobservasjoner fortsetter å være en suksess. Ved årsskiftet inneholdt Artsobservasjoner over 15,7 millioner funn av nærmere 21 000 arter. I 2016 ble det lagt inn over 2,2 millioner rapporter av arter. Dette er en økning på 25 % fra 2015 og det høyeste antall rapporter siden tjenesten ble lansert.

Utviklingsprosjektet med den svenske ArtDatabanken ble avsluttet ved årsskiftet. Artsdatabanken var operativ med full norsk drift, utvikling og administrasjon fra 1. mai.

Et godt samarbeid med Miljødirektoratet, SABIMA og NOF er etablert og forankret gjennom månedlige møter for informasjonsflyt og diskusjoner om viktige tema.

Arbeidet har hatt fokus på brukerne gjennom brukerstøtte, informasjon, kommunikasjon, oppretting av feil i tjenesten og tilrettelegging av etterspurt funksjonalitet. Artsdatabanken har fra flere hold fått positive tilbakemeldinger på arbeidet med verktøyet.

Artsobservasjoner har i dag en meget sentral plass i den nasjonale dataflyten knyttet til data om forekomst av arter, og verktøyet bidrar fortsatt til en betydelig mobilisering av viktige data. Av 23,9 millioner poster i Artskart per 30. januar 2017 er 65,5 % fra Artsobservasjoner.

Navn og taksonomi

Artsdatabankens navneregister Artsnavnebasen er primærkilden for taksonomi og nomenklatur for arter som er påtruffet i Norge. Et oppdatert online navneregister er ryggraden for forskningsmiljøer, forvaltningsinstitusjoner og frivillige organisasjoner, samt for Artsdatabankens egne tjenester og produkter.

Artsnavnebasen inneholdt ved årsskiftet totalt 167 271 vitenskapelige navn, derav navn på 45 037 arter observert i Norge. Det finnes 29 113 norske navn på bokmål og nynorsk.

Den løpende innholdsforvaltningen av navn i Artsnavnebasen gjøres av navneredaktørene. Datamobilisering skjer i tillegg via kartleggingsprosjektene i Artsprosjektet. I 2016 ble også MUSITs taksonregister over karplanter importert. Et samarbeid med Det norske hageselskap om import av sortlisten for planter og VKM om import av navn på fremmede arter er startet.

Tre prosjekter fikk i 2016 tilskudd til arbeid med navn: sammenfatning av samiske navn (forprosjekt for natursenter i Guovdageaidnu), edderkopper (UiB) og fugler (NOF).

Målområde 3: Ny kunnskap

Hovedmål: Artsdatabanken skal bidra til å fremskaffe ny kunnskap om naturmangfoldet i Norge

Artsprosjektet

Artsprosjektet er i sin helhet finansiert av Klima- og miljødepartementet. Det leveres en separat årsrapport for Artsprosjektet til KLD ([vedlegg 1](#)). Det henvises til denne for ytterligere informasjon om Artsprosjektets fremdrift.

Natur i Norge (NiN)

Type- og beskrivelsessystemet *Natur i Norge* (NiN) er det sentrale verktøyet for Artsdatabankens arbeid med naturtyper, økosystemer og økologi. NiN er også et faglig grunnlag for rødlista for naturtyper, samt et sentralt verktøy i arbeid med rødlisting av arter og risikovurdering av fremmede arter.

Etter lanseringen av NiN versjon 2.0 i 2015, har hovedfokus vært tilrettelegging og veiledning knyttet til kartlegging av naturtyper basert på NiN.

Videre utvikling av NiN-systemet

I 2016 har det vært prioritert å etablere en ny landskapstypeinndeling i versjon 2.0. Dette bygger på erfaringsgrunnlaget fra det såkalte «Nordlandsprosjektet» og videreutvikles for hele fastlands-Norge. Dette innebærer kunnskapsinnhenting og analyser for hele landet, som vil lede til en revidert landskapstypeinndeling i NiN. Arbeidet er organisert som et FoU-prosjekt under ledelse av NINA, med støtte fra Naturhistorisk museum, UiO. Arbeidet forventes ferdigstilt våren 2017.

Ut fra innspill og behov som har oppstått gjennom kartlegging og anvendelse av NiN, ble det gjennomført en mindre oppgradering av deler av NiN i 2016 (versjon 2.1 for natursystem-nivået).

Kartleggingsmetodikk

Kartleggingsaktivitetene som baseres på NiN har krevd stor innsats innen veiledning og undervisning fra Artsdatabanken og NHM i 2016. Disse aktivitetene omtales nærmere under «Kunnskapsløft for naturen» (målområde 2).

Kartleggingsbehovene har i all hovedsak vært i målestokken 1:5000, og NHM og Artsdatabanken har i 2016 hatt stor fokus på å utvikle kartleggingsveiledning for denne målestokken. Kartleggingsmålestokken definerer kartleggingsenhetene i NiN, og i samråd med viktige brukere som Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet/NIBIO, har det blitt laget prioriterte lister over enheter. Disse har fått egne beskrivelser for kartlegging i felt. Målet er å ha komplette beskrivelser for alle kartleggingsenheter i landmiljøet tidlig i 2017.

NiN på nett

I 2016 har det blitt lagt ned stor innsats i publiserings- og informasjonsverktøyene i «NiN på nett». Særlig gjennom kartleggingsaktivitetene har behovene for tilrettelagt informasjon på digital plattform, vært store. Dette vil være et pågående arbeid i takt med utvikling av innhold og veiledning for NiN, samt den øvrige tekniske utvikling av Artsdatabankens nettsider. Dette arbeidet vil fortsette i 2017.

Målområde 4: Kommunikasjon

Hovedmål: Artsdatabanken skal være en nyskapende, synlig og respektert formidler av kunnskap om naturmangfoldet.

Vi la i 2016 grunnlaget for en spennende framtidig nettløsning, og vi markerte oss med utmerkelsen «Årets etat» under det statlige hackaton «hack24.no». Utmerkelsen kom blant annet som en følge av vårt mangeårige engasjement for åpen deling av data.

Nettutvikling

I 2016 samlet vi de fleste av våre data på én felles teknisk plattform. Dette gir muligheter til å sømløst vise informasjon fra ulike tjenester i samme grensesnitt. Den nye plattformen ble tatt i bruk våren 2016, og høsten 2016 utviklet vi en ny forside til hjemmesiden.

Vi startet også med å planlegge hvordan Artsdatabanken i 2017 skal bidra til å realisere kravene som stilles i stortingsmelding nr. 27, Digital agenda for Norge. For kommunikasjonsarbeidet omfatter dette blant annet krav til brukermedvirkning, klarspråk og universell utforming.

Media

I 2016 hadde vi ingen større lanseringer av nye tjenester. Likevel ble Artsdatabanken, Rødlista, Svartelista og andre av våre tjenester stadig nevnt i media. Medieovervåkingen viser at Artsdatabanken ble nevnt i 547 artikler, Rødlista ble nevnt i 1085 artikler og fremmede arter ble nevnt i 500 artikler. Treffene kommer både i artikler der andre viser til våre tjenester, og i artikler der vi selv har vært i direkte kontakt med journalister.

Nyhetsaker og sosiale medier

I 2016 har vi publisert til sammen 37 egne nyhetssaker på vår hjemmeside. Vi har også pleid og videreutviklet vår følgerskare i sosiale medier. Facebook-kontoen vår hadde om lag 4000 følgere ved årets slutt, en økning på om lag 700 fra 2015. Den har vært jevnlig oppdatert gjennom hele året. Artsdatabanken har også en Twitter-konto og en Instagram-konto som er under oppbygning, disse hadde begge om lag 770 følgere ved utgangen av 2016.

Annet kommunikasjonsarbeid

- Artsdatabanken var aktiv bidragsyter i over 50 møter og konferanser med eksterne partnere, disse foregikk både i inn og utland.
- I 2016 lanserte Artsdatabanken publikasjonen «Kunnskapsstatus for artsmangfoldet i Norge 2015» og tilrettela innholdet for nett. Dette innholdet har blitt mye delt på sosiale medier.
- Vi lanserte også ny informasjon om artsgrupper på våre nettsider, bestemmelsesnøkler (verktøy for å avgjøre artstype), samt flere nyhetssaker om disse temaene.
- Vi gav ut en egen kalender

Målområde 5: Internasjonal aktivitet

Hovedmål: Artsdatabanken skal ha et internasjonalt engasjement der samhandling med andre aktører skaper synergi og merverdi.

I 2016 har Artsdatabanken prioritert følgende internasjonale aktiviteter:

EUBON

EUBON (European Biodiversity Observation Network) er et europeisk initiativ med formål å bygge en bedre og mer standardisert infrastruktur for data om arter og naturtyper. Prosjektet er finansiert gjennom EUs 7. rammeprogram. Prosjektet består av et konsortium med 32 institusjoner fra 18 land. Artsdatabanken er norsk partner. Prosjektet ledes av Naturhistorisk museum (Museum für Naturkunde) i Berlin.

Artsdatabanken har i 2016 bidratt med våre erfaringer og løsninger på viktige områder i relevante deler av prosjektet. Vi deltar i arbeidspakke 1 (datakilder og datamobilisering) og arbeidspakke 2 (dataintegrasjon og interoperabilitet). Det er publisert flere artikler, bla. om Citizen Science (CS) der Artsdatabanken har to medforfattere. Våre innspill til EUs videre arbeid med CS er tatt til følge. Vi har også bidratt til innhold på prosjektets nettside og dataportal.

Artsdatabanken har i 2016 deltatt på flere faglige møter i konsortiet i de 2 arbeidspakkene vi hovedsakelig deltar i. Det avholdes ukentlige nettmøter der vi deltar. I 2016 har vi levert 268 timer til prosjektet, dette er noe i overkant av forpliktelsene.

Internasjonal aktivitet knyttet til fremmede arter

EUs COST-aksjon «Alien Challenge, TD1209» har som mål å legge til rette for økt kunnskapsinnsamling og -deling gjennom et ekspertnettverk. I 2016 deltok Artsdatabanken i et arbeidsgruppemøte der resultatene av en uttesting av 10 ulike protokoller for risikovurdering fra ulike land og organisasjoner ble presentert. En oppsummering av resultatene skal publiseres i en vitenskapelig artikkel.

Artsdatabanken har levert våre data på fremmede arter til Global Register of Introduced and Invasive Species (GRIIS).

Målområde 6: Organisasjon

Hovedmål: Artsdatabanken skal være en dynamisk organisasjon med fokus på trivsel, produktivitet og samhandling.

Artsdatabanken har kontinuerlig fokus på godt arbeidsmiljø og samhandling, bl.a. gjennom følgende aktiviteter:

- Ukentlige allmøter med informasjonsutveksling. I enkelte av disse møtene er det fokus på spesielle tema, både knyttet til fag og arbeidsmiljø.
- Medarbeidersamtaler: 2 medarbeidersamtaler med direktør pr. år
- Samlinger for ansatte: I 2016 ble det avholdt to samlinger. I mai besøkte vi Hovde gård på Ørlandet, og gjennomførte to dager med kursing i samhandling/gruppekultur/relasjonelle ferdigheter. I november besøkte vi Kirkebyfjellet konferansesenter i Meråker, og gjennomførte to dager med planlegging av aktiviteten i 2017.
- Løpende dialog mellom direktør og verneombud om saker knyttet til organisasjon og arbeidsmiljø
- Gjennomføring av planprosess for 2017 med betydelig medvirkning fra de ansatte.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

Artsdatabanken er en virksomhet organisert etter Lov om universitet og høyskoler, § 1.4.4 med NTNU som vertsorganisasjon. For omtale av den administrative forvaltningen vises det til NTNU sin årsrapport.

Artsdatabankens styre er ansvarlig for den faglige virksomheten innenfor de rammer og mål som gis av departementet, og legger de overordnede mål for Artsdatabanken til grunn for sitt arbeid: *«Artsdatabanken skal gi offentlig forvaltning, organisasjoner og andre brukere oppdatert og lett tilgjengelig informasjon om biologisk mangfold. Artsdatabanken skal også være en pådriver i utviklingen av infrastruktur for innsamling og formidling av data om det biologiske mangfoldet i Norge».*

Artsdatabankens mandat og strategiske plan for perioden 2013–2017 er sentrale styringsdokumenter som blir lagt til grunn for målstyringen av arbeidet. Styret har videre vedtatt resultatmål og styringsparametere for Artsdatabanken, som skal legges til grunn for styring av virksomheten fra og med 2017. Dette i tråd med Kunnskapsdepartementets (KD) forventninger uttrykt i dialogmøte 08.04.16.

Arbeidsoppgaver og ressursbruk i 2016 har vært godt forankret i styrets vedtak knyttet til plan og budsjett, og måloppnåelsen har vært kontinuerlig rapportert til styret gjennom året. Styret er meget tilfreds med gode saksforberedelser, god økonomistyring, oppfølging av styrets vedtak og resultatoppnåelsen i 2016. I 2016 ble det avholdt fire styremøter.

Avbyråkratisering og effektivisering er i fokus gjennom etablering av effektive arbeidsprosesser internt og i samhandlingen med de kunnskapsprodusentene vi har dialog med. Artsdatabanken er en utpreget digital virksomhet, og vi har lagt vekt på å implementere relevante tiltak fra regjeringens side i forbindelse med stortingsmeldingen «Digital agenda for Norge». Vi har utarbeidet «Digital agenda for Artsdatabanken» for å fokusere eget arbeid med en brukerrettet og effektiv arbeidsmåte mht. informasjons- og kommunikasjonsteknologi.

V. Vurdering av framtidssutsikter

Arbeidet med den strategiske planen for 2013–17 har resultert i god forankring av visjon, verdier, målbilde for 2017 og mål/strategier både hos ansatte og styret, og gir Artsdatabanken god retning for det videre arbeid. I 2017 vil det bli utarbeidet en strategiplan for de perioden 2018–2022.

1. Plan for virksomheten i 2017

Årsplan og budsjett for 2017 ble vedtatt av styret 15.02.17 ([vedlegg 2](#)).

For 2017 har styret vedtatt resultatmål med tilhørende styringsparametere som vil bli lagt til grunn for styring av virksomheten ([vedlegg 3](#)).

Sentrale arbeidsoppgaver i 2017 vil være:

- Legge til rette for at oppnevnte ekspertgrupper gjennomfører økologiske risikovurderinger av fremmede arter. Ekspertgruppene ble oppnevnt høsten 2016 og foreløpige resultater av deres vurderinger vil foreligge høsten 2017. Disse blir senhøsten 2017 lagt ut til offentlig innsyn slik at institusjoner, organisasjoner og enkeltpersoner som har data som kan bidra til å styrke/justere/endre vurderingene kan få komme med sine innspill. De endelige resultatene vil bli offentliggjort våren 2018.
- Starte arbeidet med å utarbeide en revidert Rødliste for naturtyper. I løpet av året skal metodikk, veiledningsmaterieell og IT-verktøy klargjøres for de ekspertene som skal gjennomføre vurderingene. Ekspertgruppene vil bli oppnevnt høsten 2017, og Rødlista skal etter planen lanseres senhøsten 2018.
- Mobilisere og distribuere stedfestede data om arter og naturtyper med høy kvalitet, herunder bidra i utviklingen av Økologisk grunnkart for Norge, lansere versjon 2.0 av Artskart, og drive og videreutvikle rapporteringstjenesten Artsobservasjoner. Utviklingen av det økologiske grunnkartet er en ny og omfattende oppgave som vil kreve mer intern kapasitet i Artsdatabanken.
- Legge type- og klassifiseringssystemet Natur i Norge til rette for bruk i all offentlig kartlegging av natur. I 2017 legges det opp til å utvikle veiledningsmaterieell også for kartlegging av naturtyper i ferskvann og hav.
- En omfattende kartlegging av arter er satt i gang innen Artsprosjektet, og mange nye resultater vil bli presentert i 2017. Det vil også settes i gang flere nye kartleggingsprosjekter i 2017. Artsprosjektet vil fortsatt bidra til arbeid med utdanning, formidling og infrastruktur. Dette skjer primært gjennom arbeidet med forskerskolen i biosystematikk, formidlingstjenesten Arter på nett, navneregisteret og arbeidet med DNA-strekkoding av arter i Norge.

Dette er produkter og tjenester har stor betydning for Artsdatabankens brukere, og som er gode eksempler på samarbeidet mellom Artsdatabanken og kunnskapsprodusentene. Et godt samarbeid med kunnskapsprodusenter og brukere er grunnlaget både for Artsdatabankens arbeid i 2017 og de resultatene som er oppnådd så langt.

2. Plan for tildelt bevilgning for 2017 ([for detaljer, se vedlegg 4](#))

I 2017 har Artsdatabanken totalt kr 87 156 127 til disposisjon. Av denne summen er kr 2 066 127 overførte midler fra 2016, og kr 85 090 000 er nye tildelinger for 2017.

Tildelinger ved årets start i 2016 var kr 70 025 000. Økte tildelinger av midler skyldes i all hovedsak økte tildelinger fra Miljødirektoratet i forbindelse med Artsprosjektet, veiledning i forbindelse med kartlegging av natur og økologisk grunnkart for Norge.

Tildelte midler for 2017 består av følgende bevilgninger:

Kunnskapsdepartementet	kr 27 982 000	Kap. 280, post 51
Miljødirektoratet	kr 39 971 000	Kap. 1410, post 54
Miljødirektoratet	kr 15 692 000	Kap. 1410, post 21
ArtDatabanken SLU, Sverige	kr 1 230 000	
Vitenskapskomiteen for mattrygghet	kr 150 000	
Norsk Marint Datasenter	kr 65 000	

I tillegg kommer bevilgningen fra EU knyttet til EU-prosjektet EUBON. Total tildeling i løpet av prosjektperioden (2013–2017) er 113 084 Euro. Artsdatabanken fikk overført 54 653,50 Euro som et forskudd i 2013 (NOK 442 272,53), mottok 47 122,10 EURO i 2015. 11 308,40 Euro overføres når prosjektet er ferdig i 2017.

Midlene disponeres iht. vedtatt årsplan og budsjett for 2017 ([vedlegg 2](#)).

3. Overordnet risikovurdering

Artsdatabanken har etablert seg som en uavhengig og nøytral leverandør av kunnskap om naturmangfold i Norge, har etablert et godt forhold til kunnskapsleverandører og brukere, og har et godt omdømme i samfunnet. Ved å levere pålitelige faktagrunnlag bidrar Artsdatabanken til en betydelig merverdi i samfunnsdebatten om forvaltningen av norsk natur.

Med bakgrunn i dette ser det ut til at Artsdatabanken i årene som kommer fortsatt vil spille en viktig rolle i Regjeringens politikk knyttet til naturmangfold og en kunnskapsbasert forvaltning. Dette ble aktualisert i forbindelse med Stortingsmeldingen «Natur for livet», som ble behandlet i Stortinget våren 2016. Meldingen bygger i betydelig grad på Artsdatabankens arbeid så langt, underbygger Artsdatabankens rolle og oppgaver, og peker samtidig på muligheter for å videreutvikle vår portefølje.

Økonomien i Artsdatabanken er tilfredsstillende, og vi har ikke mottatt noen signaler om at det foreligger planer om å redusere tildelingene via Statsbudsjettet.

En av Artsdatabankens største utfordring er å ha nok ansatte til å håndtere økende etterspørsel etter våre produkter, tjenester og kompetanse. En stab med 21 fast ansatte er veldig sårbar i forhold til leveransedyktighet hvis uforutsette hendelser (sykdom, omprioriteringer etc.) skulle oppstå.

En fortsatt økende etterspørsel i 2017 medfører behov for å styrke staben med 5-6 stillinger.

Denne veksten medfører økende utfordringer knyttet til administrasjon, kommunikasjon og IT-drift/utvikling. Når det gjelder IT-sikkerhet vil Artsdatabanken i 2017 gjennomføre en risiko- og sårbarhetsanalyse for å kunne effektivisere og optimalisere arbeidet med IT-sikkerhet.

Veksten i antall ansatte vil også medføre et behov for større arealer i nåværende lokaler eller flytting til andre hensiktsmessige lokaler. Dette er meget viktig for å opprettholde trivsel, effektivitet og måloppnåelse. Det er etablert dialog med NTNU sentralt om muligheten for flytting til andre hensiktsmessige lokaler.

Pågående arbeid med strukturendringer i etatene under KD kan berøre Artsdatabanken. Våren 2017 skal KD og KLD i fellesskap gjøre en nærmere vurdering av om styringsansvaret for Artsdatabanken skal flyttes til KLD eller om andre alternativer er mer aktuelle. I denne sammenheng er Artsdatabanken svært opptatt av den fremtidige organiseringen av vår virksomhet ivaretar vår uavhengige og selvstendige rolle.

VI. Regnskap for 2016

Regnskapet for 2016 ble godkjent av styret i styremøte 15.02.17. Her oppgis nøkkeltall fra regnskapet, for detaljer henvises det til [vedlegg 5](#).

Artsdatabanken hadde i 2016 kr **70 567 550** til disposisjon.

Totalt forbruk i 2016 var kr **68 501 423**. Av dette var kr 17 677 920 (25,8 %) knyttet til lønn/drift og kr 50 823 503 (74,2 %) var knyttet til prosjekter.

Kr **2 066 127 ble** overført til 2017, noe som utgjør 2,9 % av budsjettet i 2016. Det overførte beløpet er i sin helhet disponert i kontrakter med oppdragstakere, men utbetales ikke før i 2017.

Artsdatabankens regnskap inngår i NTNUs totale regnskap, og rapporteres til KD via NTNUs årlige rapportering.

Årsrapport for Artsprosjektet

Vedlegg 1

Aulacigaster leucopeza
Foto: Karsten Sund, NINA (CC BY 3.0)

Årsrapport for Artsprosjektet

1. Prosjektgruppen

Prosjektgruppen for Artsprosjektet har i 2016 hatt følgende sammensetning:

Ivar Myklebust (leder), Artsdatabanken	vara:	Åslaug Viken, Artsdatabanken
Eli Ragna Tærum, Forskningsrådet	vara:	Brita Slettemark, Forskningsrådet ^a
Ulf Gärdenfors, ArtDatabanken SLU	vara:	Rikard Sundin, ArtDatabanken SLU
Jørund T. Braa, Miljødirektoratet	vara:	Sunniva Aagaard, Miljødirektoratet

^aVararepresentant for Malin Lemberget Lund som har vært i fødselspermisjon

Prosjektgruppen har hatt ett møte i 2016 og behandlet 8 saker.

2. Hovedaktiviteter

Arbeidet har i 2016 vært fokusert på følgende fire målområder:

1. Kompetanse og infrastruktur
2. Kartlegging
3. Formidling og dataflyt
4. Lønn og drift

Målområde 1 *Kompetanse og infrastruktur*

Artsprosjektet skal bidra til at det bygges opp vitenskapelig kompetanse innen biosystematikk, slik at vi i fremtiden er bedre rustet til å kartlegge artsmangfoldet vårt. Hovedfokus for aktiviteten innen målområdet i 2016 har vært å fortsette arbeidet med og bygge opp kompetanse og en nasjonal infrastruktur for DNA-strekkoding i Norge, gjennom støtten til forskerskolen i biosystematikk og nettverket Norwegian Barcode of Life.

Forskerskolen i biosystematikk

Videreføringen og aktivitetene i ForBio - forskerskolen i biosystematikk har i 2016 kommet for fullt i gang. I løpet av våren kom det to nye koordinatorene ved universitetsmuseene til på plass. I tillegg til Hugo de Boer i Oslo og Maria Capa i Trondheim er teamet nå utvidet med to dyktige forskere, Aino Hosia i Bergen og Galina Gusarova i Tromsø.

ForBio arrangerte i april sitt årlige møte i Trondheim. Møtet var åpent for alle og samlet over 70 entusiastiske MSc- og PhD-studenter, post-docs, veiledere og andre interesserte. I forkant og etterkant av årsmøtet ble det også arrangerte kurs i forskningsformidling og verktøy for taksonomisk forskning. Begge disse kursene var åpne for alle interesserte.

Det har i løpet av året blitt arrangert et høyt antall kurs (18), både i egen regi og i samarbeid med partnere, som har bidratt til å gi en ny generasjon av studenter opplæring i biosystematikk. ForBio har i 2016 utarbeidet en kursstrategi for kjernekurs framover. Dette er kurs som forskerskolen kan organisere i egen regi gjennom støtten fra Artsdatabanken og Norges forskningsråd og omfatter et dusin kurs om bestemte organismegrupper som ForBio kommer til å arrangere i de påfølgende årene. De vil danne rammen for aktiviteter framover og sørger for at organismekunnskap overføres og bygges videre på for framtidig forskning.

Norwegian Barcode of Life

I løpet av 2016 ble det tatt prøver av ca. 15 300 individer og det finnes nå DNA sekvenser fra over 50 000 norske planter, dyr og sopp i BOLD-basen. Totalt antall arter registrert med formelle strekkoder er så langt 11 793, men det finnes sekvenser fra over 13 500 norske arter i basen. Rundt 24 prosent av alt materiale som er sendt inn til DNA-strekkoding i 2016, og antakelig totalt rundt 7000 arter i referansebiblioteket, har opphav fra kartleggingen i Artsprosjektet.

Det er mange aktive brukere av BOLD-databasen i Norge: Til sammen 220 registrerte brukere og 7039 unike IP-adresser har generert over 1,8 million treff. På verdensbasis er det registrert over 17 000 brukere av BOLD som nå inneholder over 5,2 millioner strekkoder fra rundt 570 000 arter. Globalt har databasen rundt 12 millioner treff per måned.

Målområde 2 Kartlegging

Artsprosjektet skal gjennom kartlegging bidra til en langsiktig oppbygging av kunnskap om arts mangfoldet i Norge. Artsprosjektet lyser hvert år ut av tilskuddsmidler til kartlegging av dårlig kjente arter og artsgrupper. Den første utlysningen av tilskudd ble publisert i 2009. Så langt er det funnet rundt 2350 arter som ikke tidligere var kjent fra Norge. Om lag 30 prosent av de nye artene for Norge er trolig også nye for vitenskapen og har aldri tidligere vært beskrevet.

Artsprosjektet har i 2016 lyst ut kr 16,8 mill. kroner i tilskudd til kartlegging av dårlige kjente arter. Tilskuddet gikk i sin helhet til kartlegging av arter i skog. Søknader ble etter fristens utløp sendt til evaluering hos et internasjonalt ekspertpanel med taksonomisk og økologisk kompetanse på skog og skoglevende arter. Artsdatabanken mottok totalt 17 søknader og følgende seks prosjekter ble innvilget støtte for perioden 2017-2020:

Artsgruppe	Prosjekttittel	Ansvarlig institusjon	Prosjektleder
Bjørnedyr	Bjørnedyr i norske skoger	NTNU Vitenskapsmuseet	Torbjørn Ekrem
Lav og sopper	Kartlegging og strekkoding av lav og lavboende sopper i norske regnskoger	NTNU Vitenskapsmuseet	Mika Bendiksbj
Midd og andre virvelløse dyr	Hornmidd (Oribatida) i norske skoger – en gruppe med stor diversitet, men som er lite kjent	Universitetet i Bergen, Universitetssmuseet	Anna Seniczak
Vepser	Kartlegging av utvalgte grupper av parasittiske vepser i skog i Norge (Chrysidoidea, Proctotrupoidea, Diaprioidea)	Norsk institutt for naturforskning	Frode Ødegaard
Sørgemygg	Kartlegging av sørgemygg i Norge – en viktig gruppe av skoglevende insekter	BioFokus	Øivind Gammelmo
Insekter og andre virvelløse dyr	Artsmangfoldet av virvelløse dyr i askekroner - med et glimt av den skjulte diversiteten ved hjelp av Next Generation Sequencing	Norsk institutt for bioøkonomi	Karl H. Thunes

I tillegg til innvilgning av tilskudd til nye prosjekter, har Artsprosjektet i 2016 bidratt med støtte til følgende kartleggingsprosjekter (innvilget i perioden 2012-2015):

- CHARA – Gjenoppdagelsen av kransalger i Norge i lys av nyere funn. NIVA^b
- DNA-barcoding Norwegian Enchytraeidae (Annelida, Clitellata). Göteborg universitet^b
- Polychaete diversity in the Norwegian Sea – from coast to the deep sea. NTNU Vitenskapsmuseet^b
- Wood-inhabiting corticioid homo- and heterobasidiomycetes in Norway: new species and new distribution patterns revealed by fruitbody surveys and molecular screening. Naturhistorisk museum i Oslo^b
- Liverworts of western Norway, exploring new areas and barcoding the species diversity. NTNU Vitenskapsmuseet^b
- BryoFungi: Mapping and barcoding the diversity of bryophyte-associated fungi in Norway. Univeristetet i Oslo^b

- The family Sciaridae (Diptera) in South Norway (excl. the High Mountains). BioFokusb
- ACUNOR – Kartlegging av broddveps (Hymenoptera, Aculeata) i Norge. Norsk institutt for naturforskning^b
- Mapping and DNA barcoding of sterile, crustose, saxicolous lichens in Norway. Universitetsmuseet i Bergen^b
- Taxonomy and distribution of sponges (Porifera) in Norwegian waters. Phase II. Universitetet i Bergen
- A DNA barcode library of aquatic insects from Central Norway. NTNU Vitenskapsmuseet
- Species inventory and nature type mapping of Sognefjorden. Universitetet i Bergen
- Monomyx: The Monogenea and Myxozoa of the Oslofjord. Veterinærinstituttet
- Cryptic polychaete species in Norwegian waters. Sjøfartsmuseet Akvariet Göteborg
- Kartlegging av nordøstlige elementer i soppmyggfaunaen i Norge. Universitetsmuseet i Tromsø
- Annelids in coastal organic-rich habitats. Uni Research Miljø
- Hydrozoan pelagic diversity in Norway (HYPNO). Universitetsmuseet i Bergen
- Kartlegging av glattveps (Hymenoptera:Cynipodea:Figitidae) i Norge (NORFIG). Norsk institutt for naturforskning
- The genus Entoloma, surveying and revision of rare, critical and new species/species group to Norway. Norsk institutt for naturforskning
- Ophiostomatoid fungi in Norway. Norsk institutt for bioøkonomi (tidl.Norsk institutt for skog og landskap)
- Investigation and mapping of the Norwegian barnacle fauna (Crustacea:Cirripedia). Universitetet i Bergen
- Inventory of marine Copepoda and Cladocera (Crustacea) in Norway (COPCLAD). Havforskningsinstituttet
- Norway's hidden marine biodiversity: The hunt for cryptic species within the coralline algae. Norsk institutt for vannforskning
- A survey of Norwegian jelly fungi (Heterobasidiomycetes). Naturhistorisk museum i Oslo, Universitetet i Oslo
- A unified taxonomy and biogeography of Helvella (Pezizomycetes, Ascomycota) in the Nordic countries. Institutt for biovitenskap, Universitetet i Oslo
- Norwegian marine amphipoda. Universitetsmuseet i Bergen, Universitetet i Bergen
- Sea gooseberries - native aliens in Norwegian waters (Goose Aliens). Universitetsmuseet i Tromsø, Universitetet i Tromsø
- DNA barcoding of Norwegian Clitellata (Annelida). Göteborg universitet
- Tidy up among the braconid parasitoid wasps - a closer look at the family Braconidae (Hymenoptera) in Norway. Naturhistorisk museum i Oslo, Universitetet i Oslo
- Insects from rich fens in Hedmark, eastern Norway. Universitetsmuseet i Bergen, Universitetet i Bergen
- Continued survey of Chironomidae from Finnmark. Uni Research AS

^bKartleggingsprosjekter som ble avsluttet i 2016.

Det ble ikke lyst ut tilskudd til nye nettverkstiltak i 2016, men det ble avholdt to arrangementer som er innvilget støtte i tidligere utlysninger (2015):

Kapasitetsbygging og DNA-strekkoding av bjørnedyr i Norge. NTNU Vitenskapsmuseet

Kartleggingsmetodikk og bestemmelse av sykdomsvektorer innen familien tovinger (Diptera). Norsk institutt for naturforskning

Målområde 3 Formidling og dataflyt

Artsprosjektet skal bidra til en god og spennende kunnskapsformidling om artsmangfoldet i Norge. Arbeidet har i 2016 hatt et særlig fokus på å få til en effektiv og god flyt av informasjon og data fra kartleggingen inn til relevante databaser og karttjenester i Artsdatabanken, gjennom veiledning og tett oppfølging av dataleveranser. Artsdatabanken har avholdt kontaktmøter med dette som tema for prosjektledere og medarbeidere i Oslo, Bergen og Trondheim, og videreutviklet nettsider med veiledning i hvordan levere datasett fra kartleggingen i Artsprosjektet: <http://www.artsdatabanken.no/leveredata>

Det har også vært arbeidet med digital tilrettelegging av informasjon fra kartleggingen og løsninger for hvordan data skal formidles ut, gjennom blant annet utvikling av en første versjon av nettsider for kartleggingsprosjektene: <http://www.artsdatabanken.no/Pages/213341?Key=1451311264>

Naturhistorisk museum ved Universitetet i Oslo har på oppdrag av Artsdatabanken (Artsprosjektet) ferdigstilt en rapport som gir en oppdatert kunnskapsstatus for artsmangfoldet i Norge (Elven og Søli 2016). Innholdet i rapporten er tilrettelagt for digital presentasjon på Artsdatabankens nettsted: <http://www.artsdatabanken.no/kunnskapsoversikt>. Rapporten ble også presentert på et miniseminar på Tøyen hovedgård i Oslo i 2016.

Navn og taksonomi

Artsdatabankens navnerregister Artsnavnebasen er primærkilden for taksonomi og nomenklatur for arter som er påtruffet i Norge. Et oppdatert online navnerregister er ryggraden for forskningsmiljøer, forvaltningsinstitusjoner og frivillige organisasjoner, samt for Artsdatabankens egne tjenester og produkter. Artsnavnebasen inneholdt ved årsskiftet totalt 167 271 vitenskapelige navn, derav navn på 45 037 arter observert i Norge i tid og rom. Det finnes 29 113 norske navn på bokmål og nynorsk.

Den løpende innholdsforvaltningen av navn i Artsnavnebasen gjøres av navneredaktørene. Datamobilisering skjer i tillegg via kartleggingsprosjektene i Artsprosjektet. I 2016 ble også MUSITs taksonregister over karplanter importert. Et samarbeid med Det norske hageselskap om import av sortslisten for planter og VKM om import av navn på fremmede arter er startet. Tre prosjekter fikk i 2016 tilskudd til arbeid med navn: sammenfatning av samiske navn (forprosjekt for natursenter i Guovdageaidnu), edderkopper (UiB) og fugler (NOF).

Arter på nett

Målet med Arter på nett er å gi ulike brukergrupper enkel tilgang til kvalitetssikret og oppdatert informasjon om alle artene som finnes i Norge. Tjenesten samler, genererer og deler åpne data som er kvalitetssikret av redaktører.

Informasjon om 409 taksa ble publisert i 2016. Disse inkluderer hjortedyr, slimormer, maur, torvmoser med bestemmelsesnøkkel, gullvepser i Norden med Baltikum, og med bestemmelsesnøkkel, rovfluer med bestemmelsesnøkkel. Nøkler til to tidligere publiserte artsgrupper er også publisert. Dette gjelder for øyestikkere og glansvinger. Per 31. desember 2016 er totalt 2262 taksa publiserte, av disse er 1985 arter mens resten er av høyere taksa.

Det ble også i 2016 lyst ut tilskudd til å gjøre artsdata tilgjengelig i Arter på nett. Sju nye prosjekter fikk støtte og ble startet i 2016:

Tittel	Institusjon	Prosjektleder
Atlas for Norsk Dyphavsfauna	Havforskningsinstituttet	Pål Buhl-Mortensen
Begerlavslekt Cladonia - utvalgte seksjoner	NORD Universitet	Håkon Holien
Norske nettvinger	NTNU Vitenskapsmuseet	Kaare Aagaard
Presentasjon av norske rettvinger	Universitetet i Oslo, Naturhistorisk museum	Hallvard Elven
Gallveps på nett	Norsk institutt for naturforskning	Leif Aarvik
Moser	NTNU Vitenskapsmuseet	Kristian Hassel
Sjøstjerner på nett	Akvaplan-niva	Halldis Ringvål

Publikasjoner og populærvitenskapelig formidling

Det ble i 2016 publisert en rekke vitenskapelige og populærvitenskapelige artikler og rapporter fra aktiviteter tilknyttet Artsprosjektet, og Artsprosjektet er presentert på flere nasjonale og internasjonale møter og konferanser. Det ble i 2016 opprettet et eget prosjekt i CRISStin for Artsprosjektet hvor prosjektledere oppfordres til å legge inn sine bidrag: <https://www.cristin.no/app/projects/show.jsf?id=501114>

I 2016 har det også vært en rekke mediaoppslag (aviser og magasiner, på radio, TV og nettsteder) knyttet til ulike aktiviteter i Artsprosjektet (kartlegging, nettverkstiltak, DNA-strekkoding og forskerskolen i biosystematikk). Enkelte prosjektledere er svært aktive i denne sammenhengen og har opprettet blogger for deling av artsinformasjon og nytt fra kartleggingen.

Kartleggingen av marine arter og Artsprosjektet generelt er presentert i egen artikkel i årboken til Universitetsmuseet i Bergen, som i 2016 hadde havet som hovedtema. Årboken finnes, i tillegg til den trykte versjonen, i en digital flip-over versjon:

<http://www.nordisktrykk.no/FLIP/UMB2016-Flip/mobile/index.html#p=1>

Målområde 4 Lønn og drift

Sentrale arbeidsoppgaver har vært administrasjon knyttet til oppfølging av pågående aktiviteter og prosjekter, søknadsbehandling ved utlysning av tilskudd til kartlegging av arter og tilrettelegging av digital informasjon for Artsdatabankens nettsted.

3. Økonomi

Artsprosjektet ble i 2016 tildelt kr 24 971 000 via statsbudsjettet. Hele beløpet er en bevilgning fra Klima- og miljødepartementet. I tillegg til bevilgningen for 2016 kom overførte midler fra 2015 på kr 244 090. Det overførte beløpet var i sin helhet bundet opp i kontrakter inngått i perioden 2012-2015.

Artsdatabanken var ikke kjent med at det kom et kutt på kr 29 000 (avbyråkratisering) i tildelingsbrevet da årsplan med budsjett for Artsprosjektet ble vedtatt av styret i februar 2016. I årsplanen for 2016 står det derfor at budsjettet er på totalt kr 25 244 090 (inkludert overførte midler fra 2015). Korrekt budsjett skal være kr 25 215 090.

Forbruket var i 2016 fordelt slik på Artsprosjektets fire målområder:

1. Kompetanse og infrastruktur:	kr 2 700 000 (10,7%)
2. Kartlegging:	kr 18 293 415 (72,5%)
3. Formidling og dataflyt:	kr 1 797 284 (7,1%)
4. Lønn og drift:	kr 2 285 048 (9,1%)

På grunn av fødsels- og velferdspolisjoner for prosjektmedarbeidere er lønnskostnader lavere enn budsjettet (Målområde 4). Det resterende beløpet er omdisponert og er bl.a. benyttet til å utvide rammen for tilskudd til Arter på nett (Målområde 3).

Totalt ble kr 25 075 747 av et budsjett på kr 25 215 090 benyttet i 2016. Resterende midler på kr 139 343 (0,6% av budsjettet) er overført til 2017 og er i sin helhet bundet opp i løpende kontrakter.

Forbruk av midler knyttet til Artsprosjektet i 2016 inngår i Artsdatabankens regnskap. Regnskapet revideres iht. statens regler, og inngår som element i NTNUs totale regnskap.

Årsplan og budsjett for 2017

Vedlegg 2

Neslesommerfugl *Aglais urticae*
Foto: Wouter Koch (CC BY 4.0)

Årsplan 2017

Forord

Artsdatabanken jobber kontinuerlig for å styrke kunnskapen om mangfoldet av arter og naturtyper, og legger vekt på at kunnskap skal være åpent og fritt tilgjengelig for alle brukere via nettbaserte løsninger.

Sentrale arbeidsoppgaver i 2017:

- Legge til rette for at oppnevnte ekspertgrupper gjennomfører økologiske risikovurderinger av fremmede arter står sentralt i 2017. Ekspertgruppene ble oppnevnt høsten 2016 og foreløpige resultater av deres vurderinger vil foreligge høsten 2017. Disse blir senhøsten 2017 lagt ut til offentlig innsyn slik at institusjoner, organisasjoner og enkeltpersoner som har data som kan bidra til å styrke/justere/endre vurderingene kan få komme med sine innspill. De endelige resultatene vil bli offentliggjort våren 2018.
- Starte arbeidet med å utarbeide en revidert Rødliste for naturtyper. I løpet av året skal metodikk, veiledningsmateriell og IT-verktøy klargjøres for de ekspertene som skal gjennomføre vurderingene. Ekspertgruppene vil bli oppnevnt høsten 2017, og Rødlista skal etter planen lanseres senhøsten 2018.
- Mobilisere og distribuere stedfestede data om arter og naturtyper med høy kvalitet, herunder bidra i utviklingen av Økologisk grunnkart for Norge, lansere versjon 2.0 av Artskart, og drive og videreutvikle rapporteringstjenesten Artsobservasjoner. Utviklingen av det økologiske grunnkartet er en ny og omfattende oppgave som vil kreve mer intern kapasitet i Artsdatabanken.
- Legge type- og klassifiseringssystemet Natur i Norge til rette for bruk i all offentlig kartlegging av natur. I 2017 legges det opp til å utvikle veiledningsmateriell også for kartlegging av naturtyper i ferskvann og hav.
- En omfattende kartlegging av arter er satt i gang innen Artsprosjektet, og mange nye resultater vil bli presentert i 2017. Det vil også settes i gang flere nye kartleggingsprosjekter i 2017. Artsprosjektet vil fortsatt bidra til arbeid med utdanning, formidling og infrastruktur. Dette skjer primært gjennom arbeidet med forskerskolen i biosystematikk, formidlingstjenesten Arter på nett, navnerregisteret og arbeidet med DNA-strekkoding av arter i Norge.

Dette er produkter og tjenester har stor betydning for Artsdatabankens brukere, og som er gode eksempler på samarbeidet mellom Artsdatabanken og kunnskapsprodusentene. Et godt samarbeid med kunnskapsprodusenter og brukere er grunnlaget både for Artsdatabankens arbeid i 2017 og de resultatene som er oppnådd så langt.

Med en økende portefølje av produkter og tjenester som har mange brukere og som er et viktig element i myndighetenes arbeid med naturmangfold kommer også en økende utfordring knyttet til administrasjon, kommunikasjon og IT-drift/utvikling.

Årsplanen for 2017 ble vedtatt som styringsdokument for Artsdatabanken i styremøte 15.02.17.

Trondheim, 16. februar 2017

Ivar Myklebust, Direktør

Bemanning i 2017

Artsdatabankens nåværende bemanning vil i 2017 stå for totalt 22,5 årsverk. Dette utgjøres av 21 faste stillinger, ett midlertidig engasjement og 1,5 stilling som er utplassert i vårt arbeidsmiljø fra NTNU sentralt. Sistnevnte for å ivareta oppgaver innen hhv. administrasjon (økonomi, HR) og IT-drift.

I løpet av året planlegges det å styrke staben med inntil 5 faste stillinger. Dette for å ivareta både nye og økende oppgaver. Det planlegges med at stillingene vil være operative siste halvdel av 2017, og til sammen utgjøre 2,5 årsverk i 2017.

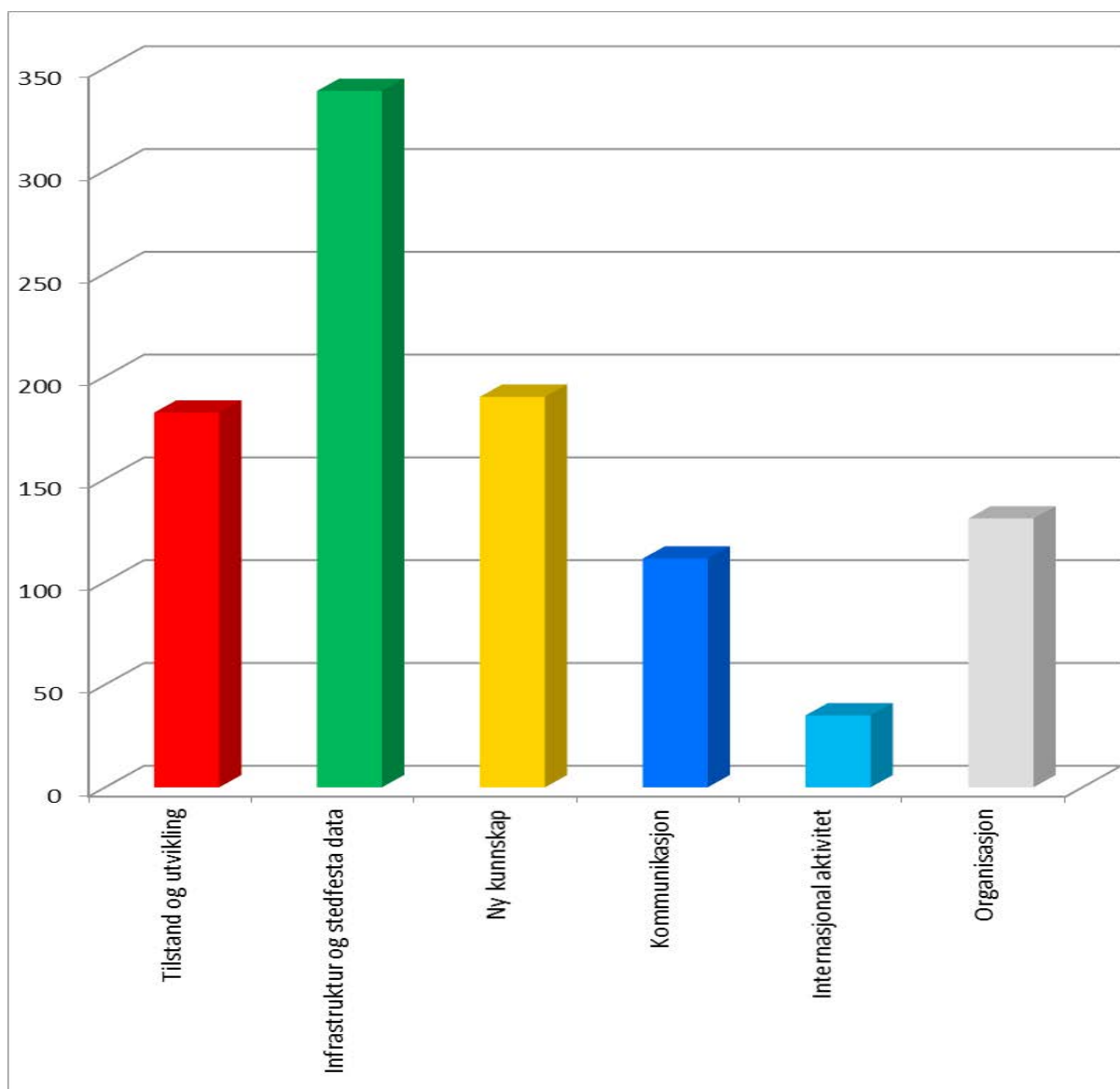
Navn	Stilling
Altin, Torstein	Overingeniør
Bonesrønning, Øyvind	Seniorrådgiver
Gederaas, Lisbeth	Seniorrådgiver
Gjerde, Richard	Overingeniør
Henriksen, Snorre	Seniorrådgiver
Hilmo, Olga	Seniorrådgiver
Hoem, Stein Arild	Overingeniør
Koch, Wouter	Rådgiver
Lindgaard, Arild	Seniorrådgiver
Mathisen, Ingrid Ertshus	Rådgiver
Moen, Toril Loennechen	Seniorrådgiver
Mostad, Åslaug	Kommunikasjonsleder
Myklebust, Ivar	Direktør
Reppen, Bjørn	Overingeniør
Rimestad, Tove	Konsulent (eng. 30.06.16)
Salvesen, Ingrid	Seniorrådgiver
Sandmark, Helge	Overingeniør
Svendsen, Martin Kolstad	Overingeniør
Valland, Nils	IT-leder
Viken, Åslaug	Seniorrådgiver
Viken, Åshild Stolsmo	Avdelingsingeniør (50 %)
Skjalg Woldstad	Seniorrådgiver
NN 1 - IKT	Overingeniør (vakant stilling)
NN 2 - NiN	Rådgiver/ seniorrådgiver (ny)
NN 3 - Økologisk grunnkart	Rådgiver/ seniorrådgiver (ny)
NN 4 - Nettpublisering	Førstekonsulent (ny)
NN 5 - Artsprosjektet	Rådgiver (vakant stilling)
Juberg, Even Hauge	Avdelingsingeniør (NTNU, 50 %)
Svorkås, Else Johanne	Seniorkonsulent (NTNU)

Grunnet drifts- og utviklingsoppgaver for en stadig større teknisk infrastruktur er det fortsatt betydelige arbeidsoppgaver innen IKT som vil bli løst gjennom kjøp av tjenester. I 2017 er det planlagt tjenestekjøp som totalt utgjør ca. 5 årsverk (2016: 2,6 årsverk)

Den tekniske driften av databaser, hjemmeside og nettbaserte tjenester er "outsourcet" til NTNU-IT, og regulert i egen avtale.

Oversikt over fordeling av innsats i 2017

Figuren nedenfor viser hvordan tilgjengelige ukeverk hos ansatte i Artsdatabanken er tenkt benyttet i 2017, fordelt på de 6 målområdene i strategisk plan.

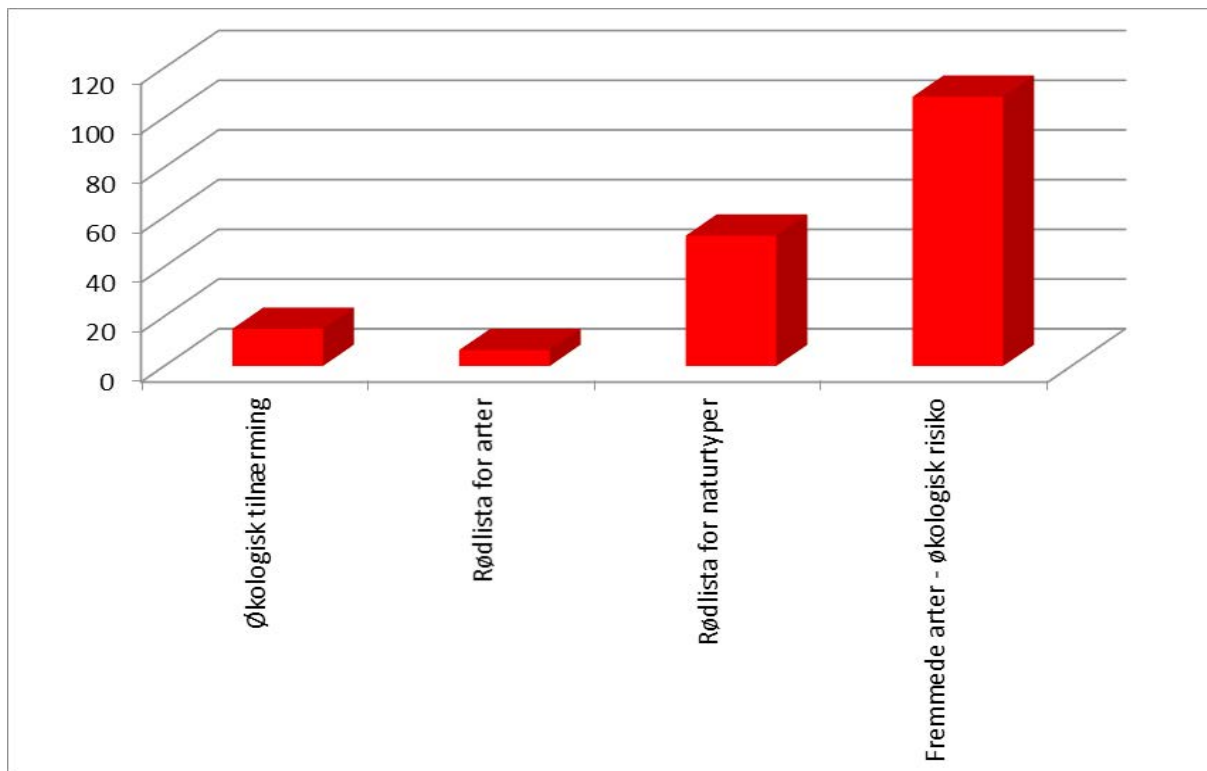

Den prosentvise fordeling av innsats på de 6 målområdene er slik (tall fra 2016 i parentes): Tilstand og utvikling i norsk natur 18 % (12 %), Infrastruktur for dataflyt og formidling 36 % (46%), Ny kunnskap 19 % (16 %), Kommunikasjon 11 % (11 %), Internasjonal aktivitet 3 % (2 %), Organisasjon 13 % (13 %)

Arbeidet med Tilstand og utvikling i norsk natur (målområde 1) utgjør en større andel enn i 2016. Årsaken til dette er at vi i 2017 arbeider både med økologiske risikovurderinger av fremmede arter og rødlistevurderinger av naturtyper. Infrastruktur og stedfesta data (målområde 2) krever fortsatt mest kapasitet, selv om andelen er noe lavere enn i 2016. Arbeidet med Ny kunnskap (målområde 3) er noe styrket grunnet økt innsats mht. Natur i Norge. Innsatsen på de øvrige målområdene er veldig stabil.

Målområde 1 Tilstand og utvikling i norsk natur

Fordelingen av ukeverk:

- **Resultatmål 1:** Arbeidet med å lage en ny rødliste for naturtyper i Norge er godt i gang

Styringsparametere:

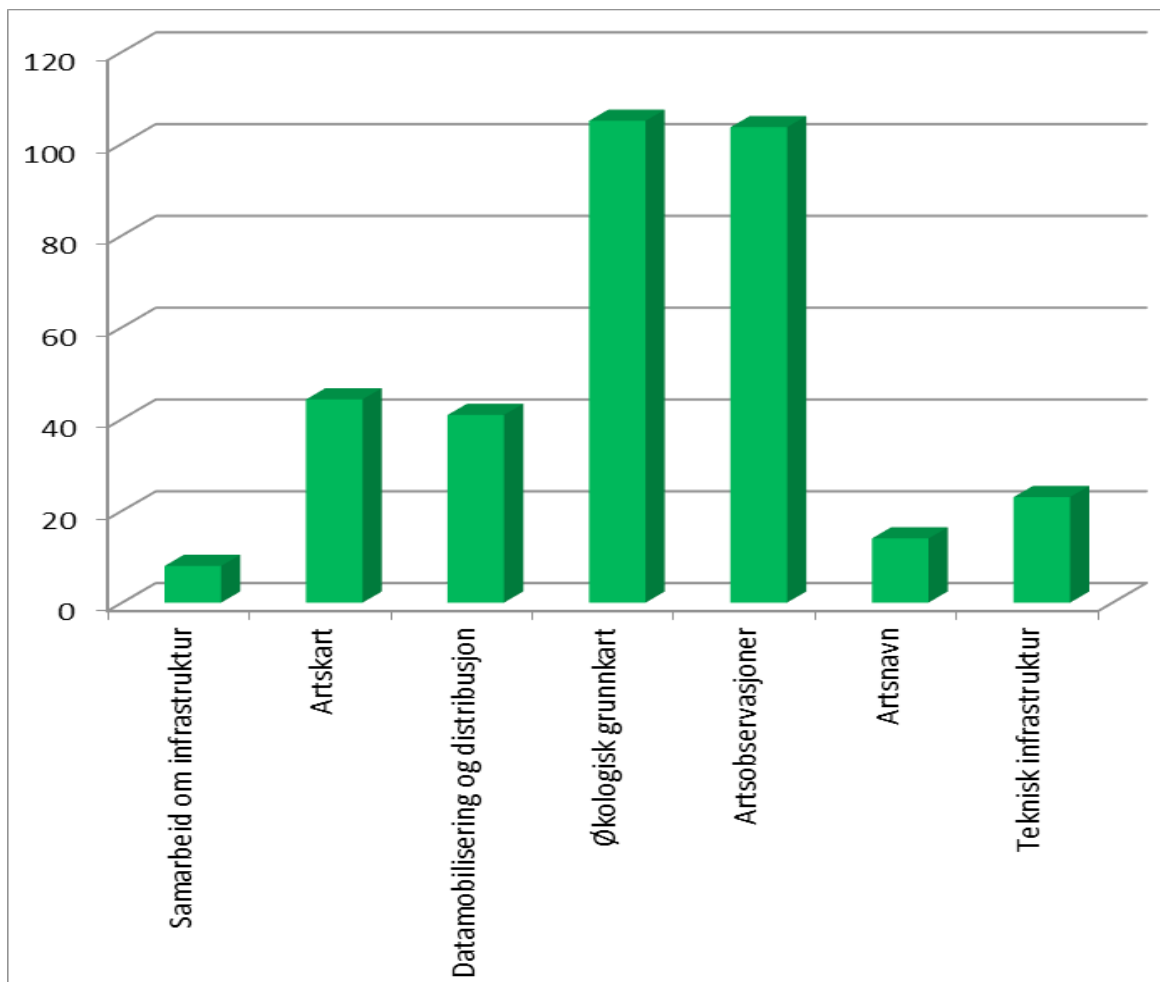
- Veileder og innleggingsverktøy er ferdig utarbeidet innen 01.09.17.
- Ekspertgrupper er opprettet og har satt i gang vurderingene innen utgangen av åre

- **Resultatmål 2:** Det skal gjennomføres en økologisk risikovurdering av fremmede arter i Norge

Styringsparametere:

- De oppnevnte ekspertgruppens risikovurderinger er ferdige innen 01.09.17.
- Kvalitetssikring, inkludert offentlig innsyn i vurderingene, er utført innen utgangen av 2017.

Målområde 2 Infrastruktur for dataflyt og - formidling

- **Resultatmål 3:** Artsdatabanken mobiliserer og distribuerer et større volum stedfestede data om arter med god kvalitet til brukerne.

Styringsparametere:

- Vi har fått inn større mengder kvalitetssikrede data fra eksisterende og nye kilder, minst fem millioner nye poster i Artskart i løpet av 2017, herunder minst 2 millioner fra Artsobservasjoner.
- Det er etablert en katalog- tjeneste innen 01.07.17 som beskriver og distribuerer våre datasett.
- Alle stedfestede data er levert på formater som anvendes i GeoNorge.
- Det er etablert en teknisk løsning for automatisk og manuell kvalitetssikring av stedfestede data i Artskart innen 01.07.17.

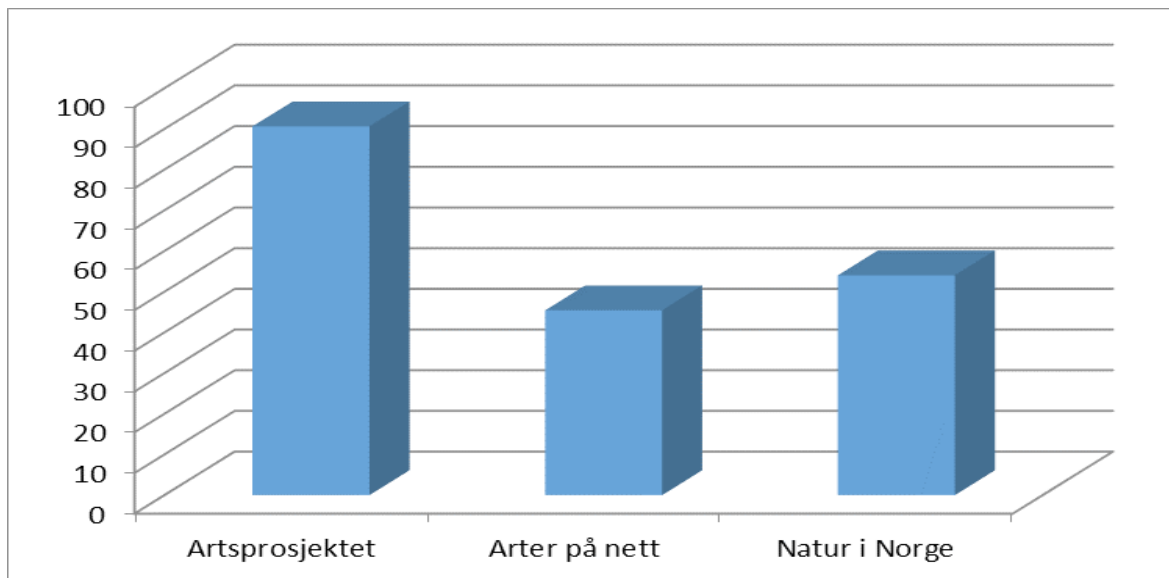
- **Resultatmål 4:** Det skal etableres et økologisk grunnkart for Norge

Styringsparametere:

- Artsdatabanken har etablert en infrastruktur som omfatter lagring av data, innsynsløsninger og karttjenester
- Det er i samarbeid med direktoratsgruppa etablert et regime for helhetlig kvalitetssikring
- Det er i samarbeid med direktoratsgruppa utviklet en plan for mobilisering av data

Målområde 3 Ny kunnskap

Fordelingen av ukeverk:

- **Resultatmål 5:** Legge vekt på å synliggjøre og formidle Artsprosjektets bidrag til å styrke kunnskapen om artsmangfoldet i Norge

Styringsparametere:

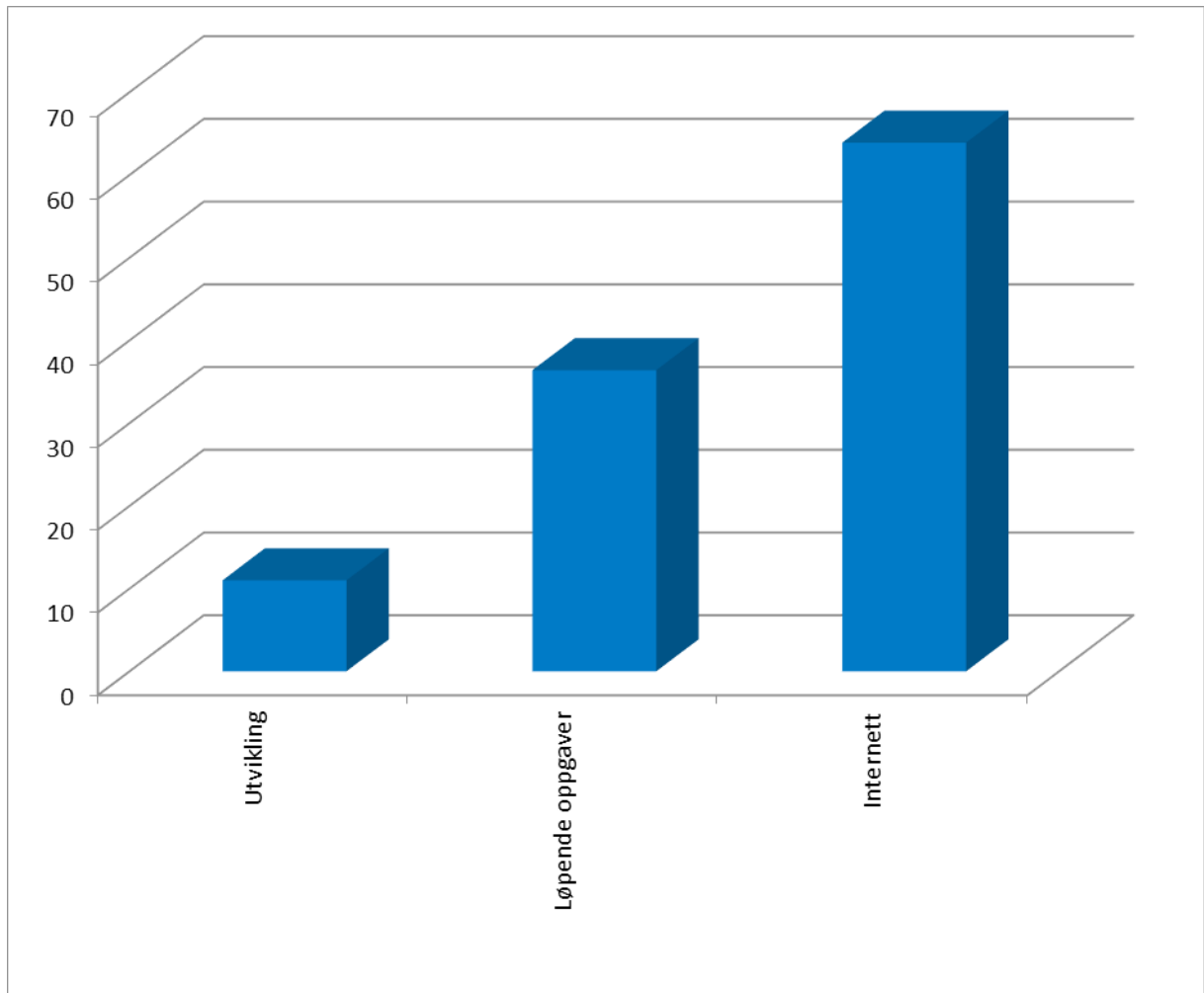
- Artsprosjektet skal bidra til å holde relevante databaser oppdatert med ny og korrekt informasjon om funn av arter og DNA-strekkoder.
 - Nye arter for Norge som er funnet gjennom kartleggingen i Artsprosjektet skal innen utgangen av 2017 være registrert med vitenskapelig navn i det nasjonale navnerregisteret Artsnavnebasen.
 - Det skal i 2017 utarbeides en rapport som viser resultatene fra samarbeidet mellom Norge og Sverige knyttet til landenes respektive artsprosjekter.
 - Kunnskap om minst 5 nye artsgrupper er tilgjengelig i Arter på nett i løpet av 2017
- **Resultatmål 6:** Type- og klassifiseringssystemet NiN (Natur i Norge) skal være lagt til rette for bruk i offentlig kartlegging av norske naturtyper

Styringsparametere:

- Arbeidet med kartleggingsveiledere for bruk av NiN i ferskvann og marint miljø er godt etablert i løpet av 2017.
- Veiledning for terrestrisk kartlegging i relevante målestokker er etablert innen 01.05.17
- En oversikt over kurs i NiN utarbeides og formidles innen 01.03.17.

Målområde 4 Kommunikasjon

Fordelingen av ukeverk:

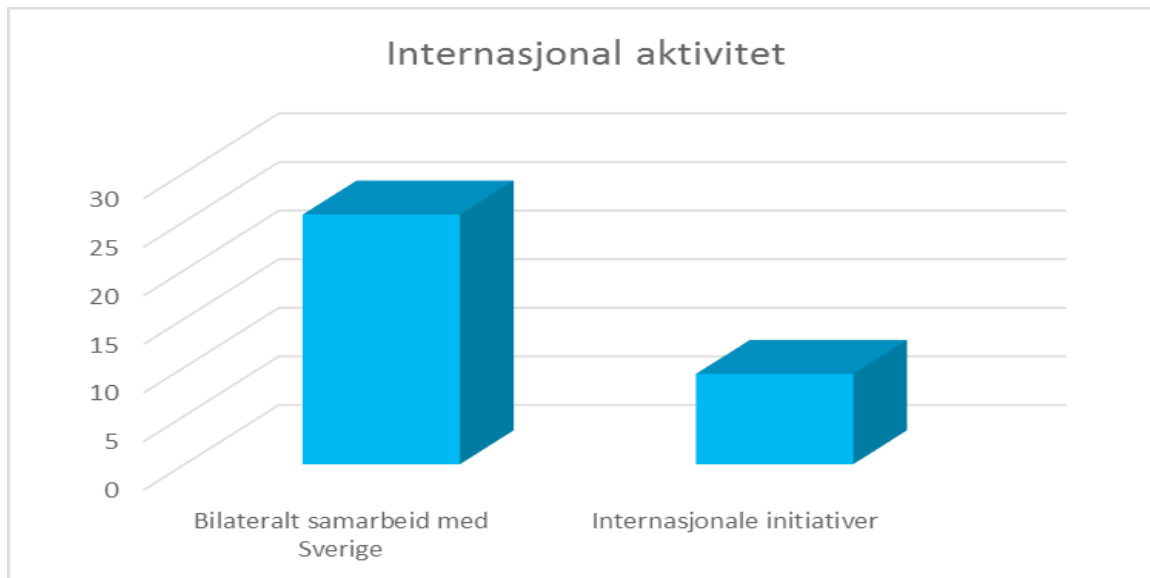
- **Resultatmål 7:** Artsdatabanken har utviklet en mer målrettet kommunikasjon

Styringsparametere:

- En ny kommunikasjonsstrategi er utarbeidet og tatt i bruk innen 01.04.17
- Vi har tatt i bruk metoder for å måle aktiviteten og antall brukere etc. på våre nettsider og sosiale medier innen 01.07.17
- Brukerorientering er ivaretatt gjennom etablering av fokusgrupper og brukerundersøkelser for relevante produkter og tjenester.

Målområde 5 Internasjonal aktivitet

Fordelingen av ukeverk:

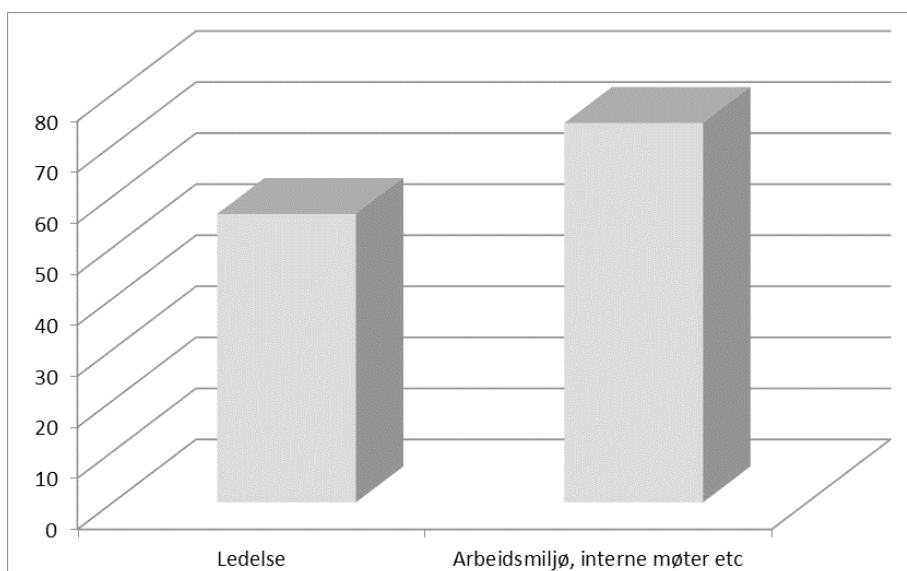
- **Resultatmål 8:** Artsdatabanken skal delta i internasjonalt arbeid som er direkte relevant for vårt arbeid i Norge

Styringsparameter:

- Artsdatabanken har bidratt til at prosjektet EU BON (The European Biodiversity Observation Network) er ferdigstilt i 2017

Målområde 6 Organisasjon

Fordelingen av ukeverk:

- **Resultatmål 9:** Artsdatabanken har et arbeidsmiljø med fokus på trivsel, produktivitet og samhandling

Styringsparameter:

- Det er gjennomført en arbeidsmiljø-undersøkelse i samarbeid med NTNU i løpet av 2017

Deltagelse i eksterne styre, råd, utvalg, arbeidsgrupper etc.

Råd/utvalg/gruppe	Ansvarlig etat/ institusjon	Artsdatabankens representant	Funksjonstid
Norge Digitalts tema- og teknologiforum	Statens Kartverk	Nils Valland/Stein Hoem	løpende
Faggruppe for Naturindeks	Miljødirektoratet	Snorre Henriksen	løpende
ArtDatabanken (Sverige) – medlem i styringsgruppen	ArtDatabanken	Ivar Myklebust	01.07.14 -30.06.17
Det svenske artsprosjektet – medlem i styringsgruppen	ArtDatabanken	Ingrid Salvesen/NN	løpende
GBIF – deltager i den norske delegasjonen til GBIF Governing Board	Norges forskningsråd	Ivar Myklebust/Nils Valland	løpende
COST- TD 1209aksjon på fremmede arter – medlem i Norges delegasjon (management committee)	EU/ Norges forskningsråd	Toril Loennechen Moen	02.05.13 – 01.05.17
Naturhistorisk museum, UiO - styremedlem	NHM, UiO	Ivar Myklebust	2014-2017
BioCeed – senter for fremragende utdanning i biologi – medlem i rådgivende utvalg	UiB	Ivar Myklebust	2014-2018
CeBES – senter for biodiversitet og økosystemtjenester - varamedlem i styret	NTNU/NINA/ NIBIO/SINTEF	Ivar Myklebust	04.12.15 – 04.12.18
Committee for Scientific Standards for the IUCN Red List of Ecosystems	IUCN	Arild Lindgaard/ Rune Halvorsen (NHM)	løpende
Referansegruppe for forskningsprosjektet «Sentinel4Nature»	NINA	Arild Lindgaard	1.6.2014 - 31.12.2017
Referansegruppe for forskningsprosjektet «SUSTAIN »	UiO, NTNU, UiT	Snorre Henriksen	1.1.2016 - 31.12.2018
Styringsgruppe for «MUSIT Ny IT-arkitektur»	UiO, NTNU, UiB, UiT	Toril Loennechen Moen	24.6.16 - 31.12.2017
Referansegruppe for «Nasjonal strategi for pollinerende insekter»	LMD	Ingrid Salvesen	01.11.16 - 31.12.2017
Genressursutvalget for planter	NIBIO, Norsk genressurssenter	Lisbeth Gederaas	01.01.17 - 31.12.2019
Direktoratsgruppe for Økologisk grunnkart	Miljødirektoratet	Arild Lindgaard/Øyvind Bonesrønning	Etableres våren 2017

Vedlegg 3
Resultatmål og
styringsparametere for 2017

Rødstrupe *Erithacus rubecula*
Foto: Wouter Koch (CC BY4.0)

Resultatmål og styringsparametere for 2017

Målområde 1 - Tilstand og utvikling i norsk natur

Resultatmål 1: Arbeidet med å lage en ny rødliste for naturtyper i Norge er godt i gang.

Styringsparametere:

- Veileder og innleggingsverktøy er ferdig utarbeidet innen 01.09.17.
- Ekspertgrupper er opprettet og har satt i gang vurderingene innen utgangen av året.

Resultatmål 2: Det skal gjennomføres en økologisk risikovurdering av fremmede arter i Norge.

Styringsparametere:

- De oppnevnte ekspertgruppene risikovurderinger er ferdige innen 01.07.17.
- Kvalitetssikring, inkludert offentlig innsyn av vurderingene, er utført innen utgangen av 2017.

Målområde 2 - Infrastruktur for dataflyt og –formidling

Resultatmål 3: Artsdatabanken mobiliserer og distribuerer et større volum stedfestede data om arter med god kvalitet til brukerne.

Styringsparametere:

- Vi har fått inn større mengder kvalitetssikrede data fra eksisterende og nye kilder, minst fem millioner nye poster i Artskart i løpet av 2017, herunder minst 2 millioner fra Artsobservasjoner.
- Det er etablert en katalog- tjeneste innen 01.07.17 som beskriver og distribuerer våre datasett.
- Alle stedfestede data er levert på formater som anvendes i GeoNorge.
- Det er etablert en teknisk løsning for automatisk og manuell kvalitetssikring av stedfestede data i Artskart innen 01.07.17.

Resultatmål 4: Det skal etableres et økologisk grunnkart for Norge

Styringsparametere:

- Artsdatabanken har etablert en infrastruktur som omfatter lagring av data, innsynsløsninger og karttjenester
- Det er i samarbeid med direktoratsgruppa etablert et regime for helhetlig kvalitetssikring

Det er i samarbeid med direktoratsgruppa utviklet en plan for mobilisering av data

Målområde 3 - Ny kunnskap

Resultatmål 5: Legge vekt på å synliggjøre og formidle Artsprosjektets bidrag til å styrke kunnskapen om artsmangfoldet i Norge

Styringsparametere:

- Artsprosjektet skal bidra til å holde relevante databaser oppdatert med ny og korrekt informasjon om funn av arter og DNA-strekkoder.
- Nye arter for Norge som er funnet gjennom kartleggingen i Artsprosjektet skal innen utgangen av 2017 være registrert med vitenskapelig navn i det nasjonale navneregisteret Artsnavnebasen.
- Det skal i 2017 utarbeides en rapport som viser resultatene fra samarbeidet mellom Norge og Sverige knyttet til landenes respektive artsprosjekter.
- Kunnskap om minst 5 nye artsgrupper er tilgjengelig i Arter på nett i løpet av 2017

Resultatmål 6: Type- og klassifiseringssystemet NiN (Natur i Norge) skal være lagt til rette for bruk i offentlig kartlegging av norske naturtyper

Styringsparametere:

- Arbeidet med kartleggingsveiledere for bruk av NiN i ferskvann og marint miljø er godt etablert i løpet av 2017.
- Veiledning for terrestrisk kartlegging i relevante målestokker er etablert innen 01.05.17
- En oversikt over kurs i NiN utarbeides og formidles innen 01.03.17.

Målområde 4 - Kommunikasjon

Resultatmål 7: Artsdatabanken har utviklet en mer målrettet kommunikasjon

Styringsparametere:

- En ny kommunikasjonsstrategi er utarbeidet og tatt i bruk innen 01.04.17
- Vi har tatt i bruk metoder for å måle aktiviteten og antall brukere etc. på våre nettsider og sosiale medier innen 01.07.17
- Brukerorientering er ivaretatt gjennom etablering av fokusgrupper og brukerundersøkelser for relevante produkter og tjenester.

Målområde 5 - Internasjonal aktivitet

Resultatmål 8: Artsdatabanken skal delta i internasjonalt arbeid som er direkte relevant for vårt arbeid i Norge

Styringsparameter:

- Artsdatabanken har bidratt til at prosjektet EU BON (The European Biodiversity Observation Network) er ferdigstilt i 2017

Målområde 6 - Organisasjon

Resultatmål 9: Artsdatabanken har et arbeidsmiljø med fokus på trivsel, produktivitet og samhandling

Styringsparameter:

- Det er gjennomført en arbeidsmiljø- undersøkelse i samarbeid med NTNU i løpet av 2017

Vedlegg 4
Budsjett 2017

Gjæstemaur *Formicorexus nidulus*
Foto: Arneim Staverløkk, NINA (CC BY 3.0)

Budsjett 2017

Inntekter

	Budsjett 2017	Merknader
Disponibel saldo pr. 01.01.17	2 066 127	
Kunnskapsdepartementet	27 982 000	Kap.280, post 51
Miljødirektoratet	39 971 000	Kap. 1410, post 54
Miljødirektoratet	14 192 000	Kap. 1410, post 21 (NiN/Økologisk grunnkart)
Miljødirektoratet	1 500 000	Kap. 1410, post 21 (SABIMA - kartlegging)
ArtDatabanken, Sverige	1 230 000	Svensk versjon av FAB
Vitenskapskomiteen for mattrygghet	150 000	Bidrag til FAB
Norsk Marint Datasenter	65 000	Partnerbidrag fra Havforskningsinstituttet
TOTAL	87 156 127	

Kostnader

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett 2017	
Lønn og drift			
70102500	STYRET	225 000	
00000000	Lønn	13 900 000	
	8 % overhead av brutto lønn	1 072 000	
V50100	Drift	1 869 784	Justert for påslag eksterne midler
V50200	IKT drift/investeringer	900 000	
V50300	Kommunikasjon/ profilering	500 000	
	SUM	18 241 784	
Sum LØNN og DRIFT		18 466 784	

Prosjekter

70184200	Artsprosjektet	30 139 343	139 343 overført fra 2016
70448800	Økologisk grunnkart	9 100 000	763 150 overført fra 2016 (kunnskapsløftet)
70108100	Natur i Norge	7 660 000	
70106800	Fremmede arter	7 500 000	
70108200	Artsobservasjoner	6 850 000	478 016 overført fra 2016
70440599	Rødlista for naturtyper	3 300 000	
70440200	Tilskudd til SABIMA	1 500 000	
xxxxxxx	Sverige - FAB	1 230 000	
70106600	Artskart	960 000	
70106300	GBIF-samarbeidsavtale	450 000	
Sum PROSJEKTER		68 689 343	

TOTAL 2017

87 156 127

Eksterne midler - EU-prosjektet**Inntekter**

	Budsjett 2017	Merknader
Disponibelt pr. 01.01.17	22 053	(Overskudd EU-prosjekt/Insentivmidler)
Disponibelt pr. 01.01.17	628 491	"Frie midler" - RD69 og RD79
EU BON	100 453	Siste overføring fra EU overføres i 2017 (11 308,40 EURO)
Insentivmidler	20 121	Tilskudd fra NTNU til EU-prosjekt: 15 % av tildeling
"Frie midler" - RD79	66 000	Godskriving av timer/indirekte kostnader fra EU BON
TOTAL 2017	837 118	

Kostnader

		Budsjett 2017	Merknader
EU-BON	TOTAL 2017	90 000	Timeføring inkl. indirekte kostnader, reiser, drift
BUDSJETTERT SALDO PR. 31.12.17		747 118	

Vedlegg 5
Regnskap 2016

Vanlig messinglev *Xanthoria parietina*
Foto: Einar Tímóðir (CC BY-SA 3.0)

Regnskap 2016

Interne midler

Inntekter

	Budsjett 2016	Revidert pr. 30.08.16	Inntekt pr. 31.12.16
Disponibel saldo pr. 01.01.16	969 268	969 268	969 268
Kunnskapsdepartementet	27 044 000	27 044 000	27 044 000
Klima- og miljødepartementet (Artsprosjektet)	25 000 000	24 971 000	24 971 000
Klima- og miljødepartementet (øvrige oppgaver)	5 031 000	5 000 000	5 000 000
Miljødirektoratet (Kunnskapsløft for naturen)	9 700 000	8 167 882	8 167 882
Miljødirektoratet (Artsobservasjoner)	2 169 000	2 300 000	2 300 000
Miljødirektoratet (SABIMA)	1 500 000	1 500 000	1 500 000
NVE	400 000	400 000	400 000
Norsk Marint Datasenter (partnerbidrag NMDC)	127 000	130 000	130 000
Salg og andre inntekter	85 500	85 400	85 400
TOTAL	72 025 768	70 567 550	70 567 550

Kostnader

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett 2016	Revidert pr. 30.08.16	Forbruk pr. 31.12.16	Resultat 2016
LØNN OG DRIFT					
70102500	STYRET	225 000	200 000	182 073	17 927
00000000	Lønn	12 000 000	11 450 000	11 141 646	308 354
	8 % overhead av brutto lønn	960 000	916 000	894 501	21 499
V50100	Drift	3 440 000	3 268 578	4 187 030	-918 452
V50200	IKT drift/investeringer	810 000	805 000	773 906	31 094
V50300	Kommunikasjon/profilering	150 000	251 000	198 764	52 236
SUM		17 360 000	16 990 578	17 495 847	-505 269
TOTAL Lønn og drift		17 585 000	17 190 578	17 677 920	-487 342

PROSJEKTER					
70103600	Rødlista for arter	80 000	60 000	56 134	3 866
70106300	GBIF-samarbeidsavtale	450 000	450 000	450 000	0
70106600	Karttjenester	2 325 000	3 400 000	3 066 603	333 397
70106800	Fremmede arter	5 291 678	4 850 000	4 616 307	233 693
70108100	Naturtyper	2 626 000	2 534 000	1 531 995	1 002 005
70108200	Artsobservasjoner	7 200 000	7 200 000	6 721 984	478 016
70315500	Arter på nett	0	0	400 000	-400 000
70402600	Kunnskapsløft for naturen	9 724 000	8 167 882	7 404 733	763 149
70440200	Tilskudd til SABIMA	1 500 000	1 500 000	1 500 000	0
70184200	Artsprosjektet	25 244 090	25 215 090	25 075 747	139 343
SUM PROSJEKTER		54 440 768	53 376 972	50 823 503	2 553 469

TOTAL 2016	72 025 768	70 567 550	68 501 423	2 066 127
-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	------------------